

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 319

Maden Kanunu Tasarısı ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret; Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/662)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K. K. Gn. Md. 18/101-1853/01893

25 . 3 . 1985

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 12.3.1985 tarihinde kararlaştırılan «Maden Kanunu Tasarısı» ve gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal
Başbakan

GENEL GEREKÇE

6309 sayılı Maden Kanunu uygulamada aksaklıklara yol açmakta ve ihtiva ettiği bir çok hükümler değişik yorumlara sebep olmaktadır. Kanun hükümlerindeki bürokratik işlemler devlet dairelerini aşırı derecede meşgul etmekte dolayısıyla ilgili daire işlerin yürütülmesinde yetersiz kalmaktadır. Ayrıca Kanun teknik ve mali yönden de ihtiyaçlara cevap vermekten uzak bulunmaktadır. Madencilik, sürat ve ileri teknoloji isteyen, dış rekabet sistemine bağlı olarak çalışması gereken, yüksek sermaye ve kredi ihtiyacı ile geniş çevresi olan bir sektördür. Mevcut Kanunla Türkiye'nin maden potansiyeli atıl kalma durumuna kadar gerilemiştir. Arama ve işletme safhasında potansiyeli bilinen 40-50 bin maden sahasından bu gün için yaklaşık 5 000 adedi faal durumdadır. Bu sebeplerle Kanunun uygulanmasında karşılaşılan güçlükler de dikkate alınarak, madencilik faaliyetlerine hız, yön ve verimlilik getirmek amaçlanmıştır.

Tasarı ile Devletin yükümlülükleri asgari düzeye indirilerek zamanında yerine getirilemeyen veçibelerden doğacak gecikmeler önlenmiş ayrıca hak sahipleri ile ilgililerin yetki ve sorumluluklarına kesinlik getirilmiştir.

Madencilik faaliyetlerine teknik ve mali açıdan ciddiyet ve süreklilik kazandırılarak bu faaliyetleri yürütecek yetişmiş teknik personele geniş iş imkânı verilmiştir.

Tasarı ile beyan usulü, otokontrol, teşvik tedbirleri öngörülmuş, maden üretim rejiminin istikrarını sağlamak için Madencilik Fonu kurularak bu fondan kredi imkânları, maden zuhurları üzerinde ihbar ve bulucuk hakları, maden hak ve ruhsatlarının süratle verilmesi, pasaların ve düşük tenörlü cevherlerin değerlendirilmesi, düşen veya terk edilen sahaların otomatik olarak aramalara açılması imkânları getirilmiş, maden kaçakçılıkları önlenmeye çalışılmıştır.

Mermer ve göl suları sahalarından istihsal edilen madenler hariç diğer bütün madenlere tek ruhsat verilmesi ile formaliteler azaltılmış, teknik insan gücü zayıf önlenmiş ve araştırmalar dublikasyondan kurtarılmış, mahlutiyet konusu çözülmüş, yatırımcıya rahat çalışabileceği emniyetli, problemsiz bir ortam sağlanmıştır.

Devlet hakkının işletme brüt kârı üzerinden alınması ile uygulamada realist bir tahsil sistemi, düşük vasıflı cevherlerin değerlendirilmesi, kritik kârlı işletme dönemlerinde faaliyetlere devamlılığı sağlanarak diğer faydaları yanı sıra doğabilecek işsizliğin önlenmesi amaçlanmıştır.

Madencilik faaliyetleri ile ilgili I inci derecede güvenilir bütün teknik ve istatistikî bilgilerin bir envanteri içinde toplanmasını sağlayan tasarı plan ve program hedeflerinin tespitinde, madencilik politikasının belirlenmesinde, ithalat ve ihracat rejimlerinde, teşvik tedbirleri ile üretim projeksiyonlarında gerek duyulan bilgilerin teminini sağlayacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1: — Maden sayılacak maddeler belirtilmektedir. Madenlerin 6309 sayılı Maden Kanununda tadedi sistemle sınıflandırılması bu güne kadar uygulamada herhangi bir aksaklık getirmemiştir. Bu bakımdan bu Kanunda da Maden tarifi yapılırken madenlerin tek tek sıralanması uygun görülmüştür. Listede yer almayan ve maden sayılabilecek yeni bir madde bulunduğu takdirde, doğabilecek sorunların önlenmesi için Bakanlar Kurulu Kararı ile kanun kapsamına alınması öngörülmektedir.

Madde 2. — Kanun metninde geçen deyimlerle ilgili genel ve kısa açıklamalar yapılmıştır.

Madde 3. — Madenlerin devletin hüküm ve tasarrufu altında, millî hedeflere en uygun şekilde değerlendirilmesinin Kanun hükümleri ile mümkün olacağı hükmü getirilmiştir.

Madde 4. — Maden haklarının bölünmesi kanun hükümlerinin maden sahasına tatbikini, uygulamalarının takibini ve yerine getirilmesini imkânsız kılabılır. Bu sebeple uygulamanın süratli, sıhhatli, bürokratik kademeleri azaltılmış ve devlet kademelerini en az meşgul edecek şekilde düzenlenmesini sağlamak amacı ile maden haklarının bölünmezliği prensibi getirilmiştir. Bölünmezlik prensibine uygun olarak hakların tek elde toplanmasını sağlamak üzere ölüm vukuunda Kanunun öngördüğü nitelikleri taşıyan mirasçılardan birine veya üçüncü bir şahsa devredilmesi imkânı getirilmektedir.

Madde 5. — Bu maddede madencilik haklarının kimlere verilebileceği belirlenmiştir. Bu hakların T.C. Kanunlarına göre kurulmuş olan şirketlere verilmesi ile de mevcut kanunlarda yer alan yabancı sermaye hükümlerinin geçerliliği sağlanmıştır. Yine aynı madde maden haklarını alamayacak şahısları belirlemektedir. Madencilik ticarî bir faaliyet olduğundan Devlet memurlarının ve kamu görevlilerinin bu hakları alıp faaliyetinde bulunmaları mümkün görülmemiştir.

Ayrıca uygulayıcı kuruluş olan Maden Dairesi personelinin de bu haklara sahip olması söz konusu değildir.

Ancak maden hakkı sahibi iken Devlet memuriyetine intisap edenlerin, 6 ay içerisinde haklarını devir veya feragat etmeleri hükmü getirilmiş, aksi takdirde bu çeşit hakların iptal edilmesi öngörülmüştür.

Madde 6. — Bu madde maden faaliyeti yapılması yasak ya da izne tabi bölgeleri belirlemektedir. Memleket kara sınırlarında kasıt, yabancı devletler ile olan sınırlardır.

Kara suları ve iç sular memleket sınırları dahilinde kaldığı için madencilik faaliyetleri bir problem yaratmayacağından tahdide tabi tutulmamıştır.

Belediye sınırları içinde kalan bölgelerde de madencilik faaliyetlerinin devamına belediyelerin müsaade etmesi şartıyla imkân sağlanmıştır. Ancak ruhsat verildikten sonra belediye imar sınırları içine alınan sahalarda bu hükümden müstesnadır.

Sit alanlarına zarar verilmesini önlemek için ilgili Bakanlığın müsaadesi öngörülmüştür.

Ruhsat sahibinin madencilik faaliyetleri sebebi ile amme hizmetine ve memur istifadesine tahsis edilmiş mahallerle, çevredeki bina, bağ ve bahçelere zarar vermeyecek şekilde çalışması temin edilmiştir.

Madde 7. — Tek kişiye bütün madenler için ruhsat verildiğinden, bir ruhsat sahasında başka birine ruhsat verilmesi önlenmektedir.

Madde 8. — Madencilik büyük kaynak gerektiren, kırsal kesimde iş imkânı sağlayarak sosyal yapıda düzensiz şehirleşmeyi önleyici yönleri olan bir sektördür. Yatırım rizikolarının yükseklığı madencilik yatırımlarının en caydırıcı unsurunu teşkil eder. Bu kadar büyük problemler içinde bulunan sektör çok yüksek katma değer kazandırmasına rağmen, hali hazırda diğer sektörlerin yararlandıkları teşvik unsurlarından mahrum kalmaktadır. Maden zuhurlarının buldukları ve işletildikleri ortamların çoğu kez gelişmemiş bölgelerden farksız hatta daha geri olduğu bilinmektedir.

Madde ile kalkınmada 1 inci derecede öncelikli yörelere uygulanan yatırım indirimi, gümrük muafiyeti ve taksitlendirilmesi, kredilerde faiz farkı jadesi ile ilgili teşvik tedbirlerinden madencilik sektörünün de yararlanması uygun görülmüştür.

İşletmelerdeki bir kesiklik hem yetişmiş insan gücünün dağılmasına hem de işletmenin atıl kalmasına yol açmaktadır. Belirli bir süre atıl kalmış bir işletmenin tekrar faaliyete geçirilmesi bir taraftan büyük kaynak gerektirirken diğer taraftan bu mümkün olmayarak çoğu zaman millî kaynakların heba olmasına yol açmaktadır.

Madde ile getirilen teşvik unsurları madencilikte devamlılığı, yetişmiş insangücü ve millî kaynakların kaybını önleyecektir.

Madde 9. — Madde ile madencilğe beyan usulü getirilmiştir. Maden Kanununun takibi ve icraatında yapılan beyanlar doğru kabul edilir. Bu durumda maden hak sahiplerine, meslek erbablarına, ilgili kamu elemanlarına güven esası ile birçok bürokratik işlemlerin kaldırılması, ihtilafların asgariye indirilmesi, bürokratik kademelerin gereksiz yere meşgul edilmemeleri amaçlanmıştır.

Maden hak sahipleri, arama, ön işletme, işletme faaliyeti raporları ön işletme ve işletme projesini hazırlayanlar, tüm işlemlerin takip ve tahkikatında görev alanlar bu hüküme tabidir. Maden Kanunu icraatını engelleyici veya durdurucu, gerçek dışı beyanlarda bulunanlar, itimadın suiistimal edilmesine yol açtıklarından, sahip oldukları bütün hakları kaybederler; Bu durumlarının tespit edildiği andan itibaren 3 yıl süre ile madencilik yapamayacakları ve Türk Ceza Kanununa göre haklarında işlem yapılacağı hükme bağlanmaktadır.

Madde 10. — Bu madde ile maden faaliyetlerinin ve beyanların mahallinde kontrol ve denetimlerinin ehil kişilerce yapılması hükmü getirilmiştir. Kamu kuruluşlarında gizli işsizlik ve kadro şişkinlikleri önemli ölçüde önlenecek, yeminli teknik büroların teşkili ile de serbest iş imkânları artacaktır.

Madde 11. — Sevk ve kantar fişi ile maden naklindeki gaye, işletmelerde yapılan üretim miktarlarının denetlenmesini sağlamak, kaçakçılıktan dolayı vergi kaybını önlemek, üretimle ilgili bilgilere güvenilirlik kazandırmak ve tahkikatlara delil sağlamaktır.

Kaçak cevher nakillerinde, cevherin sevk edildiği araçla birlikte müsadere edilerek madencilik Fonuna irad kaydedilmesi kontrollerin çok dikkatli yapılacağı ve sonucunun kesin olacağı hükmünü getirmektedir.

Ayrıca ruhsatsız maden çıkartılması halinde de çıkarılan cevherlere ek konması ve fiilin Devlet malına karşı işlenmiş sayılması kaçakçılığı önlemek amacı ile hükme bağlanmıştır.

Madde 12. — Maden hakları için alınan teminatlar bazı hallerde bunların irad kaydedilmeleri ruhsat sahasında madencilik faaliyetlerine ciddiyet kazandıracak ve işlemlerin zamanında yapılmasını sağlayacaktır.

Terk halinde teminatların çözülmesi hususu, ruhsat sahibinin sahadan kendi isteği ile feragat etmesini, dolayısı ile sahaların atıl olarak bekletilmesini önlemiş olacaktır.

Teminat miktarları alanlarla ortantılı olarak hesaplandığı için sadece faaliyette bulunulacak sahaya ruhsat talep edilmesi temin edilecek, ayrıca maden yataklarının geometrik dağılımına göre alan değiştirme imkânı getirilmesi ile de civar kesimlerde bulunabilecek madenlerin başka müracaatçılar tarafından aranması mümkün olacaktır. Aynı şahsa ait ruhsatların birleştirilmesi, madencilğin daha rasyonel bir şekilde yapılmasını sağlayacak ve havza niteliğinde madenlerin işletilmesine kolaylık getirecektir.

Ayrıca, ruhsatların feshi yerine teminatların çeşitli etaplarda irad kaydedilmesi ise madenciye güvence sağlayacaktır.

Madde 13. — Devlet hakkının işletme yıllık brüt kârı üzerinden Mart ayı sonuna kadar alınması, maddede gerçekten istihraç edilmiş olan cevher üzerinden Devlet hakkının alınmasını sağlayacak, işletmenin za-

rar ettiği yıllarda faaliyetin durmasını engelleyecek, işletmede çalışan personelin iş sürekliliği artırılmış olacaktır.

İmrariye ile ilgili formaliteler kalkacaktır.

İşletme brüt kârı hesaplamalarında merkez ve genel giderleri masraf gösterilmeyeceğinden alınacak Devlet hakkı daha rasyonel bir şekilde hesaplanacaktır.

Diğer taraftan yine brüt kâr üzerinden % 5 oranında alınacak olan pay madenciliği destek için kurulmuş fona gelir sağlayacaktır.

Madde 14. — Madencilik aramalarına yön ve hız vermek, madencilığe olan ilgiyi artırmak, madencilik faaliyetleri esnasında bir otokontrol sistemi getirmek üzere ihbar hakkı tanınmıştır. İhbar hakkının şümülünü genişletmek amacı ile bu hakkın kullanılışı bütün vatandaşlara verilmiştir.

Uygulamada bu hakkın kullanılışıyla bir çok yeni zuhurlar belirlenecek ve madenlerle ilgili bilgi envanteri genişleyecektir. Bilgilerin maliyeti değerlendirilebildiği ölçüde, maden işletmecisi tarafından karşılanacaktır.

İhbarcı direkt olarak Maden Dairesine muhataptır. İşletme neticesi doğacak hakkının takibini de Maden Dairesi kanalı ile yapacaktır. İhbar mekanizması arama ruhsatlı sahalar haricinde tüm sahalarda geçerlidir. Böylece işletme ruhsatı almış bir madencilik sahasında daha evvel bilinmeyen veya bildirilmeyen zuhurlar ortaya çıkabilecek ve bunların işletilmesi mümkün olacaktır. Bu da ikinci derece bir otokontrol getirmektedir.

Ruhsat sahibinin bir zuhuru bulunmuş hale getirilebilmesi için yapmış olduğu rizikolu yatırımların bir karşılığı olarak buluculuk hakkı ihdas edilmiştir. İleride herhangi bir sebeple ruhsatın düşmüş olması halinde dahi buluculuk hakkı baki kalacaktır.

Madde 15. — Maden hakları Devletin hüküm ve tasarrufunda bulunduğundan bu hakların kullanımı bu Kanun hükümlerine dayanarak verilecek ruhsatla mümkün olacaktır. Mermer ve göl sularının ihtiva ettiği madenlerin işletilebilmesi geniş alanların aramalara tahsisini gerektirmediğinden bu alan ve madenlerin aranması 250 hektarla sınırlandırılmıştır. Madde 1'de belirtilen diğer tüm madenlerin aranması ise daha yüksek bir teknoloji ve geniş alanların taranmasını gerektirir. Madencinin Kanun nezdindeki vebeleri maddi ve teknik açıdan kapattığı ruhsat alanları ile orantılı olarak artar. Dolayısı ile kendisine yeterli alan için, kendi imkânları çerçevesinde ve ihtiyacına cevap verecek şekilde ruhsat talebinde bulunacaktır. Ayrıca tek madenciye tek ruhsat prensibi uygulamada kabul edilmesi mümkün olmayan sonuçlar doğuracağından benimsenmemiştir. Kanunun tutarlılığını sağlamak amacı ile bir madencinin birden fazla saha alabileceği mümkün hale geldiğinden sahalarda alan sınırlaması kaldırılmıştır.

Böylece toplanacak bilgilerde güvenilirlik ve formalitelerde azalma sağlanacaktır. Maden haklarının alınması, verilmesi ve icraatı ile ilgili sorumlulukların sınırlarını herhangi bir şekilde tereddüte mahal bırakmadan belirlemek, madencilerin almış olduğu ruhsatlarda çalışmaların dublikasyonunu önleyerek teknik işgücünün en iyi şekilde değerlendirilmesini, birim üretim için yapılacak yatırımları asgari düzeyde tutmak ve tekelden bilgilerin en sıhhatli şekilde birikimi ve aynı şekilde kullanımını sağlamak amacı ile diğer bütün madenlerin aranması için tek ruhsat hakkı getirilmiştir. Bu suretle mahlutiyet ile ilgili ihtilaflar ve kaçak maden istihracı da büyük ölçüde önlenmiş olacaktır.

Bir saha üzerinde maden haklarının verilmesi, müracaat sahibinin bu Kanun hükümlerine uymayı taahhüt etmesi ve gerekli teminatları yatırması ile mümkün olur. Bu sebeple müracaatçılar arasında bir tercih yapılması haksızlığa yol açar. Madencilik sektörüne yatırımların kaydırılması ve sektörün güçlenmesi amacı ile ruhsat verilecek şahıslar tespit edilirken Kanunda belirlenen hususlar dışında herhangi bir sınırlama getirilmemiştir. Ayrıca hangi sahaya kimlerin ne zaman müracaat edeceği önceden bilinmediğinden sahalara atıl beklentilerini önlemek amacı ile ruhsat müracaatları öncelik sırasına göre değerlendirilecektir.

Formaliteleri azaltmak ve ruhsat için müracaat edenin gereksiz yere vakit ve maddi kaybını önlemek amacı ile müracaatçıya talep ettiği sahanın hukuki durumu (mevcut başka ruhsatlar olup olmadığı ve sahanın çevresi) anelen gösterilecektir. Müracaatçı dilerse ruhsat sınırlarını belirleyerek arama ruhsatı talebinde bulunur veya kapatmayı düşündüğü alanı tekrar kontrol etmek amacı ile 15 gün süre ile rezerve edebilir. Bu süre içinde rezerv edilen alana bir başkasına ruhsat verilmez. Süresi sonuna kadar işlemlerini tamamlamayan müracaatçının rezervasyonu kaldırılır. Saha aramalara açılır.

Maden varlıklarının en kısa zamanda değerlendirilmesi ve hak zayi olmamasını sağlamak amacı ile yürürlükte olan sahalara rezervasyon imkânı getirilmiştir. Bu sahaların düşmesi halinde sahaların atıl kılması önlenecak, rezervasyon sırasına göre diğer müracaatçılara ruhsat alma imkânı sağlanacaktır.

Herhangi bir ruhsat müracaatında alınacak teminatlar sahalarda müracaattan dolayı madenciye doğacak vecibelerin daha itinalı bir şekilde sürdürülmesini sağlayacaktır.

Madde 16. — Arama ruhsat döneminde araştırmaların devamlılığını sağlamak amacı ile araştırma dönemleri 3 adet faaliyet raporu ile düzenlenmiştir. Böylece araştırmalar vaktinde başlatılarak sahaların gelişmesinin önceden tespiti mümkün olacak ve geri kalan sürelerin daha iyi değerlendirilmesi sağlanacaktır. Rapor aralıklarının 8'er aylık bir süre ile belirlenmesindeki ananeden Türkiye'nin iklim şartları altında arazi imkânlarının, 5 - 6 ay gibi bir süre için arama çalışmalarına müsait olamama ihtimalinden doğmaktadır. Fizibilite çalışmaları ise arazi şartlarından müstakil olarak yapılabileceğinden 6 aylık bir süre yeterli görülmüştür. Faaliyet raporlarının vaktinde verilmesi sistematik bir çalışma gerektirmektedir. Çalışmaların bu şekilde yürütülmesini zorlamak ve ayrıca raporların vaktinde ve usulüne uygun olarak verilmesini teşvik amacı ile alınan teminatların rapor dönemine tekabül eden kısmının iadesi öngörülmüştür. Teslim edilmemiş rapor dönemine ait teminat madencilik fonuna irad kaydedilecektir.

Teminatların irad kaydedilmesi ve tama iblağı arama döneminden bir sonraki döneme (ön işletme ve işletme dönemlerine) geçiş için yeterli kabul edilmemiştir. Madencinin ön işletme ve işletme ruhsatı alabilmesi için usulüne ve tekniğine uygun tüm arama faaliyet raporlarını ruhsat süresi sonuna kadar teslim etme yükümlülüğü getirilmiştir.

Madde 17. — Arama ruhsat sahibi kullandığı tekniklerin gereği olarak cevherleşme geometrisinin tespiti amacı ile aramalarını ruhsat sınırları dışında da sürdürebilir. Öncelikle kendi ruhsat sınırları içindeki cevherleşmeyi tespit amacını taşıyan bu çalışmalar neticesinde elde edilen bilgiler başka ruhsat sahaları içinde daha evvel raporlarla belirlenmemiş cevher zuhurları gösterdiği takdirde, araştırmayı yapan ruhsat sahibi bu zuhurların ihbarcısı sayılır. Eğer yeni bulunan zuhurlar bir arama ruhsatı sınırları içinde ise arama ruhsat süresi sonuna kadar bu zuhur raporlarla belirlenmediği takdirde onun da ihbarcısı sayılır.

Sahipli bir ruhsat sahasında, başka bir madenciye bulduğu zuhurdan dolayı ihbar hakkının doğması ve o zuhurun işletmeye alınma mecburiyetinin sağlanması sahalarda daha ciddi ve ilmi araştırma yapılmasını temin edecektir.

Madde 18. — Arama ruhsat süresi içinde sahada yapılan çalışmaların büyük gelişmeler gösterdiği halde ve aramaların bir süre daha devam ettirilerek daha büyük bir potansiyelin ortaya çıkabileceği belirlendiğinde, yatırım rizikosunu düşürücü mahiyetteki çalışmalar için ve işletmeye geçiş hazırlık döneminde de madenciye yeterli zaman verilmek amacı ile ön işletme ruhsatı hakkı getirilmiştir.

Arama süresini uzatmak amacı ile yeni şartlara göre faaliyetelere yön, hız ve güven sağlamak için özel şartlarla ayrı bir ruhsat verilmesi öngörülmüştür.

Madde 19. — Arama ruhsat sahibi ön işletme ruhsatı için müracaatında vermiş olduğu arama ve çalışma programları ve bunlar için gerekli olan süreyi projelerinde belirtir. Bu süre 3 yılı geçmemek üzere sınırlanarak faaliyetlerin süratle yürütülmesi sağlanmıştır. Faaliyetler yıllık raporlarla Maden Dairesine bildirilecek programa uyum sağlanacaktır. Vaktinde verilen raporlar ruhsat sahibinin taahhüdünü yerine getirdiği şekilde kabul edilerek teminatın rapor dönemine tekabül eden kısmı iade edilecektir.

Madde 20. — Arama ve ön işletme devrelerinde araştırmaların tekniğine uygun ve sıhhatli bir şekilde yürütülmesi, cevher geometrisinin tespiti, pilot tesis çalışmaları üretim parametrelerinin tespiti, pazar araştırması ve diğer teknik donelerin temini maksadı ile tespit edilmiş olan görünür rezervin 1/10'nu işletilebilir.

İşletmenin teknik ve emniyet açısından denetimini sağlamak amacı ile bir maden mühendisinin fennî nezareti olarak tayin edilmesi öngörülmüştür.

Madde 21. — 6309 sayılı Maden Kanununda aramalara açılma ile ilgili bürokratik işlemler bir çok sahanın kapalı ve işletilemez durumda kalmasına sebep olmuştur. Otomatik açılma getirilmesi ile madencilik faaliyetine süreklilik kazandırılmış, sahaların optimağ değerlendirilmesi ve faaliyette tutulması sağlanmıştır.

Madde 22. — İşletme ruhsat talebinde bulunabilmek için yeterli bilgilerin toplanıp müracaat hazırlıklarının yapılmış olması kâfidir. Bu suretle işletme ruhsatına geçiş için zaman kaybı önlenmektedir.

İşletme ruhsatı, sahada arama faaliyetleri ile ortaya çıkarılmış işletmeye elverişli ekonomik cevherlerin tamamı için verilir. Gaye madenlerin en kısa zamanda ve en iyi şekilde işletilmesini sağlamaktır. Ancak ruhsat sahibine bir madeni işletmeye alma büyük malî yükümlülükler getireceğinden bazı madenleri işletemeyeceği düşüncesinden hareketle işletme sınırlarının tespiti ve hangi madenlerin hangi sıra ile işletmeye alınacağına bildirilmesi öngörülmüştür. Böylece işletmeye alınmayacak cevherler kolaylıkla taksir edilecek ve bu yatakların başka madenciler tarafından değerlendirilme imkânı sağlanacaktır.

Madde 23. — İşletme ruhsat sürelerinin işletme projelerinde ve fizibilitesinde belirlenen sürelerle uygun şekilde alınması sağlanarak madenin optimal şartlarda işletilmesi temin edilmiştir.

Madde 24. — İşletme ruhsatı diğer ruhsatlar gibi tüm madenlere verildiğinden sahada mevcut değişik maden zuhurları için ayrı ayrı işletme projesi mecburiyeti getirilmiştir.

İlk işletme izni işletme ruhsatı ile birlikte verilir. Ancak aksaklıkların doğabileceği ihtimali dikkate alınarak en geç 6 ay içinde madeni işletmeye alması öngörülmüştür.

Madde 25. — İşletme izninin devredilemeyeceği, işletme ruhsatının bir bütün olarak ve yönetmelikte belirtilecek esaslar çerçevesinde devredilebileceği hükme bağlanmaktadır.

Madde 26. — Madencilik faaliyetine aktivite kazandırılarak yer altı kaynaklarının en iyi ve en süratli şekilde değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

İşletme ruhsatı o sahadaki bütün madenler için verildiğinden işletmeye elverişli rezervlerin bekletilmeden işletmeye alınması anaprensibi getirilmiş ve işletmeciyeye getirilen malî yükümlülükte gözönünde bulundurularak her işletme izni için 5 yıl gibi bir zaman tanınmıştır. Diğer taraftan bu süre zarfında madenci kendisine maddî destek olabilecek bir ortak arayabileceği gibi, işletme iznini bir başkasına kiralayabilecek ve kanun karşısında teknik ve malî yönden tek sorumlunun ruhsat sahibi olacağı, esası getirilmekte, ayrıca sahanın işletilmeyen kısımları taksir edilerek başkalarınınca değerlendirilmesi fikri benimsenmiştir.

Madde 27. — Madencilik faaliyetlerine plan, program, malî düzenlemeler, kâr ve zarar hesapları maliyet analizleri gibi kavramlar getirilmek ve her işletme izni Maden Kanunu nezdinde ayrı ayrı değerlendirildiğinden, bunların teknik ve malî yönden icraatlarının da ayrı ayrı yapılması zarureti esas alınmakta ayrıca projelerdeki herhangi bir değişiklik ile kanunun diğer hükümlerinin icraatını takip etmek maksadı ile Maden Dairesine bildirilmesi sağlanmaktadır.

Devlet hakkı, Madencilik Fon katkısı, buluculuk ve ihbar hakları işletme brüt kârı üzerinden alındığından, işletme bilançolarının işletme faaliyet raporu ve imalat haritaları ile birlikte verilmesi öngörülmüş ve bu raporlara gelecek yılki imalat programı ile bunlara mesnet teşkil edebilecek arama raporlarının dahil edilmesi ile de üretim projeksiyonların sıhate kavuşturulması ve tutarlılığı belirtilmiştir. Elde edilen bilgilerin istatistikî olarak değerlendirilerek plan ve programlara sıhhatli kaynak teşkil etmesi ve hükümetlerin madencilik üretiminin yönlendirilmesi imkânı sağlanmıştır.

İşletme izni için müracaat edenler ile faaliyet raporlarını iki yıl üst üste vermeyenlerin işletme teminatlarının irad kaydedilmesi ve üçüncü yıl da tüm eksikliklerin tamamlanmaması halinde ruhsatın iptal olunacağı hükmü getirilmiş ve işletme izni olmadan yapılan istihsalin ise kaçakçılık hükümlerine tabi olması sağlanmıştır.

Madde 28. — İşletme ruhsatlı sahalardaki madenlerin tekrar tüm arama safhalarını geçirmeksizin daha kısa sürelerde işletmeye alınarak ihale edilmesi hükme bağlanmıştır.

Madde 29. — Madenlerdeki işletmelerin tekniğine ve emniyet nizamnamelerine uygun olarak yürütülebilmesi bu konularda ihtisaslaşmış elemanlarla mümkün olacağından fennî nezaretin Maden Mühendislerinin yetki ve sorumluluğu altında yürütülmesi esası getirilmiştir.

Madde 30. — Herhangi bir ruhsat sahasının gereksiz yere atıl kalmasını önlemek amacı ile Maden Dairesine bildirmek sureti ile sahanın terk edilebileceği hükmü getirilmiştir.

Madencinin, sahasını terk etmeden evvel emniyet tedbirlerini getirip mevcut durumu belirtir rapor vermesi halinde geri kalan teminatını alabileceği esası getirilmiş ve böylece ileride değerlendirilme imkânı doğ-

ruğunda saha ile ilgili son durumu belirtir bilgilerin elde edilmesi ve sahada yapılmış olan madencilik faaliyetlerinden doğabilecek kaza ihtimalleri asgariye indirilmesi ile sahaların terki halinde otomatik olarak aramalara açılması sağlanmıştır.

Madde 31. — Sahaların terk edilmelerinde eski işletmelerin emniyeti ve ileride tekrar işletmeye alınabilme imkânlarının ortadan kalkmasını önlemek amacıyla sahada mevcut kuyu, galeri ve iksa tesislerin sökülmesinin Devlete intikali sağlanmış ve diğer tesis, vasıta, alet ve malzeme ruhsat sahibine ait olduğundan, ihtiyarına bırakılmıştır.

Madde 32. — Madenciliğin rizikoları göz önünde tutularak madencilik sektörüne hizmet eden bir fonun teşekkülü öngörülmüş ve fonun kaynaklarının madencilik faaliyetlerinden dolayı elde edilen gelirin fona iştirak payları, hibeler, saha ihale gelirleri, teminatların irad kaydedilen kısımları ile devlet iştirakinden, tüzük ve yönetmeliklerde belirtilecek gelirlere oluşması hükme bağlanmıştır.

Bu kaynakların madencilik sektörünün rizikosunu azaltacak yönde aranması, teknolojik araştırma, geliştirme, proje, tesis, alt yapı, istihsal ve ihracat finansman kredileri olarak kullanılması öngörülmüştür.

Etibank, fon kaynakları ile ilgili bankacılık hizmetlerinin yürütülmesi ile görevlendirilerek Türk sanayiinin ihtiyacı olan hammaddelerinin kritik buhran dönemlerinde sanayinin atıl kalmasını önlemek amacı ile stoklanması bunların miktar ve cinslerinin tespiti günün şartlarına göre değiştirilmek üzere Bakanlar Kuruluna bırakılmıştır. Bu suretle bir taraftan kritik stoklar teşekkül ettirilirken diğer taraftan piyasa talebinin düşük olduğu dönemlerde madencilik faaliyetlerine bir devamlılık getirilmek istenmiş ve cevher piyasasında meydana gelen hızlı fiyat değişikliklerinde madencinin zarar ederek tadil-i faaliyetini önlemek ve fiyatların yükseldiği zamanlarda piyasaya hazır mal arz etmek üzere Madencilik Fonunun destekleme alımlarında kullanılmasının yararlı olacağı görüşüne varılmıştır.

Faaliyeti durdurulan bir madenin tekrar faaliyete geçmesi mali açıdan külfet yaratacağından ve yer altı servetleri ziyan olacağından destekleme alımları ile işletmelere devamlılık sağlanarak bu zayıflar önlenerek, kırsal kesimde iş imkânları sağlanacak, bunun indirek tesirleri olan düzensiz şehirleşme ve sosyal yapıdaki bozukluklara kısmen engel olunması ve Madenlerimizin dış piyasalara satılması mecburi hallerde ve damping hadiselerinde, maden ihracaatında bir emniyet ve devamlılık unsuru ve dış piyasadan gelebilecek kasti fiyat indirimlerine karşı tedbir olarak Madencilik Fonunun zararına ihraç bağlantılarında da kullanılması gerekli görülmüştür.

Madde 33. — Maden faaliyetleri ve beyanların doğruluğunun incelenmesi ile ilgili masraflar, kontrollerin ihbarsız yapılması sebebi ile ilk etapta Madencilik Fonundan karşılanması sağlanarak işlemlerin formalitelerden arındırılarak süratlendirilmesi ve bu işler için yapılan harcamaların bilahare ruhsat sahibinden tahsil edilerek fona iadesi öngörülmüştür.

Madde 34. — Günün şartlarına göre değerlendirilmesi ekonomik olmıyan pasalar, teknoloji ilerledikçe veya fiyatların artması sonucu değer kazanabileceği ve değerlendirme imkânı doğabileceği düşüncesiyle düşük tenörlü cevherler veya pasalar milli servet olarak kabul edilmiş ve pasaların, çevre kirliliği gibi bir problem yaratmıyorsa çıkarıldıkları şekilde ve haritalarda belirtilen döküm alanlarında muhafazasına gerek görülmemiş, diğer taraftan işletmenin zaruri neticesi olarak çıkarılan taş ocakları malzemesi işletme ruhsat sahibinin olacağından bunların kullanılması için ayrıca izin alınmasının gerekmiyeceği düşüncesiyle hareket edilmiş ve satılmamış cevherlerin, taş ocağı malzemelerinin, işletme artıkları ve pasalar ruhsat süresinin içinde değerlendirilmediğinden Devlete intikal ederek ihale edilmesi esası getirilmiştir.

Madde 35. — Madencilik faaliyetlerinin sürekliliği, sektöründe ilerlemesi olacağından ruhsat sahibinin zaruri nedenlerle faaliyetlere ara vermek durumunda kalması halinde haklarını kaybetmesini önlemek amacı ile faaliyetlerde muvakkat tatil hükmü getirilmiştir.

Madde 36. — Herhangi bir sahaya ait madencilik faaliyetleri ile ilgili bilgilerin tek elden toplanması, bilimsel ve ciddi bir envanterin geliştirilmesi amacı ile maden sicilinin tutulması öngörülmüş, sicilin bilgisine hazır halde bir done olması sağlanmıştır.

Ayrıca sahaların herhangi bir nedenle fesih olduğunda o sahaların cevher durumu ile ilgili kayıtlarının dağılması önlenmiş olacağından gelecekteki faaliyetlere ışık tutacaktır.

Madde 37. — Madenlerden çıkarılan cevherlerin ne şekilde rehnedileceği, rehin halinde ne gibi işlemlerde bulunulacağı açıklığa kavuşturulmakta olup rehinle ilgili tutulmasına ve diğer işlemlere ilişkin açıklamaların ise çıkarılacak bir yönetmelikte belirtilmesi öngörülmektedir.

Madde 38. — Maddede haciz ve ihtiyatî tedbir durumları açıklanmakta, bir madenin tamamının icra yolu ile satışı halinde 41 inci madde hükümlerine göre işlem yapılacağı belirtilmektedir.

Madde 39. — Haciz ve ihtiyatî tedbir konulması ile icraen satışa teşebbüs hallerinde maden faaliyetinin durdurulması ve müdahale edilmesi önlenmekte, böylece ülkenin ekonomik çıkarları ön planda tutulmaktadır.

Madde 40. — Ön işletme ve işletme döneminde madencinin madeni veya 38 inci maddede sözü edilen tesis ve malzemeleri ipotek etme imkânı getirilmekte, ipotek alacaklısının tapuya şerh verebilmesi imkânı sağlanmaktadır.

Madde 41. — İpoteğin vadesi sonunda ön işletme ve işletme ruhsatının satılabilmesi hükme bağlanmaktadır.

Madde 42. — İpotekle temin edilen alacaklarda madencinin ruhsatı devretse bile şahsen sorumluluğunun devam edeceği öngörülmektedir.

Madde 43. — Türk Medenî Kanununun ilgili hükümlerinin maden ipoteğinde de uygulanacağı hükmü getirilmektedir.

Madde 44. — Madencinin, ruhsat sahası içinde ve dışındaki faaliyetleri rahat sürdürebilmesi, diğer taraftan özel mülkiyete konu gayrimenkul söz konusu ise malikin hakkının zail olmaması için maden arama veya ön işletme dönemi içerisinde tarafların karşılıklı anlaşması ile irtifak hakkının tesisi imkânı getirilmekte, işletme dönemi içerisinde ise tarafların anlaşmasının mümkün olmaması halinde idarenin işletme ruhsat sahibi lehine kamulaştırma yapabileceği hükme bağlanmaktadır.

Madde 45. — Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün ruhsat veya izne gerek kalmaksızın arama faaliyetlerinde bulunması, 22 nci maddeye göre, buluculuk hakkı kazanması öngörülmektedir.

Madde 46. — Madencilik ön işletme veya işletme hakkının Devletçe geri alınması halinde yapılmış bütün yatırımlar ile bulunmuş cevher bedellerinin, gerçek değer üzerinden ruhsat sahibine ödenmesi öngörülmekte, ancak cevherin bedelinden Devlet hakkının mahsup edilmesi hükme bağlanmaktadır.

Madde 47. — Kamu kesiminde eleman yetersizliği dikkate alınarak yeminli teknik büroların kurulması öngörülmektedir. Bu büroların yapamayacağı işler, kurulma esasları, görev ve yetkileri belirlenmektedir.

Madde 48. — Bor ve trona madenlerinin işletilmesi ve ihracaatının Bakanlar Kurulunca tespit edilecek usul ve esaslara göre yapılması esası getirilmektedir.

Madde 49. — 6309 sayılı Maden Kanunu ile ek ve değişiklikleri ve 10.6.1983 tarihli ve 2840 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmaktadır.

Geçici Madde 1. — Kanunun yürürlüğünden önce hükümden düşen maden dosyası, arama, işletme ruhsatı her çeşit tetkik, işletme imtiyazı safhalarındaki ruhsatların paftalardan düşmesi öngörülmektedir.

Geçici Madde 2. — Hangi ruhsatların saklı tutulacağı ve esasları hükme bağlanmaktadır.

Geçici Madde 3. — Arza tatbik için yatırılmış masraf esasları Madencilik Fonuna irad kaydedilir.

Madde 50, 51. — Yürürlük ve yürütme hükümleridir.

Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Sanayi ve Teknoloji ve
Ticaret Komisyonu
Esas No. : 1/662
Karar No. : 11

3 . 4 . 1985

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca Komisyonumuza havale edilen «Maden Kanunu Tasarısı» Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve ilgili Bakanlık temsilcilerinin katıldığı; Komisyonumuzun 28.3.1985 tarihinde yaptığı toplantıda incelenip görüşüldü.

Tasarının gerekçesi uygun görülerek maddelere geçilmesi karar altına alınmıştır. Maddelere ilişkin kabul, ilave ve değişiklikler aşağıda açıklanmıştır.

I - Tasarının 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, Geçici Madde 1, Geçici Madde 2, Geçici Madde 3, 50 ve 51 inci Maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

II - Tasarının 1 inci maddesinde tadat edilen maddeler gözden geçirilerek ismen yapılan yanlışlıklar düzeltilmiş, tekerrürler ortadan kaldırılmış, ilgili olduğu gurup tashihleri yapılmış ve 9.11.1976 tarih ve 7/12558 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile, 6309 sayılı Maden Kanunu kapsamına alınmış olduğu halde sehven bu maddede yazılmamış olan Pomza madeni madde metnine ilave edilmiştir.

III - İhbar ve Buluculuk hakkı ile ilgili Tasarının 14 üncü maddesinin 4 üncü paragrafına bu haklardan sadece işletme safhasında değilde ön işletme safhasında da maden çıkarılması halinde bu haktan istifade edilmesi teşvik bakımından uygun görülerek «işletmeye geçildiği andan itibaren» tabiri «ön işletmeye ve/veya işletmeye geçildiği andan itibaren» olarak tadil edilmiştir.

IV - Arama faaliyeti dönemleri ile ilgili Tasarının 16 ncı maddesinin 2 nci paragrafındaki maden mühendisi şartı göreceği işe uygun konu ile ilgili mühendislik dallarından da istifade edilebilmesi ve değişik şartlara derhal uyum sağlanabilmesini teminen madde metninden çıkarılmıştır. Yine aynı paragrafta ön işletme talebinde bulunacak ise verilmesi gereken; ön işletme projesi olduğundan işletme projesinin önüne «ön» kelimesi konmuş olup, işletme talebide söz konusu olabileceğinden ön işletme projesinden sonra «işletme ruhsatı talebinde bulunacak ise işletme projesini» ibaresi eklenmiştir.

Ayrıca aynı maddenin son paragrafı da, ikinci paragrafta yapılan değişikliklere paralel olarak yeniden tanzim edilmiştir.

V - İşletme faaliyetiyle ilgili Tasarının 27 nci maddesinin 3 üncü paragrafı ile getirilen mükellefiyetlere uyulmaması halinde verilecek ceza ve yapılacak işlemleri şekillendiren 4 üncü paragraftaki «iki yıl üst üste» tabirinin istismara yol açabileceği nazarı itibara alınarak bunu önlemek gayesiyle metin «iki defa» ibaresi kullanılarak yeniden düzenlenmiştir.

VI - İhale ile ilgili Tasarının 28. inci maddesinde açıklığı temin bakımından; madde metnindeki «2886 sayılı Kanuna göre» tabiri «2886 sayılı Devlet İhale Kanununa göre» olarak tadil edilmiştir.

VII - Pasaların muhafazası ile ilgili Tasarının 34 üncü maddesinin 3 üncü paragrafının sonundaki «ihalenin» tabirinin «bunun» tabiri olarak tadili uygun görülmüştür.

VIII - Cevherlerin rehni ile ilgili Tasarının 37 nci maddesinin 2 nci paragrafının son hükmü olan «Yazılı muvafakat alınmadan yapılan satışlarda bu rehin hakkı devam eder» hükmü 3 üncü şahısların korunabilmesini teminen madde metninden çıkarılmıştır.

IX - Tasarının 47 nci maddesinin 1 inci paragrafı ile ilgili olarak; bu Tasarının 10 uncu maddesi ile şekillendirilen denetim ve gözetim görevlerinin dışındaki görevlerin çıkarılacak bir yönetmelikle tespit edilmesi şartıyla yeminli teknik bürolara verilmesi uygun görüldüğünden maddenin bu paragrafı buna göre tadil edilmiştir.

Maddenin 2 nci paragrafındaki 15 yıllık meslek tecrübesi, mevcut potansiyelin daha geniş ölçüde kullanılabilmesi için 7 yıla indirilmiş ve maden mühendisi şartıda göreceği işe uygun konu ile ilgili mühendislik dallarında da istifade edilebilmesi ve değişecek şartlara derhal uyum sağlanabilmesini teminen metindeki «maden mühendisleri tarafından» tabiri yerine «ve yönetmelikle tespit edilen mühendisler tabiri» konulmuştur.

Ayrıca maddenin 5 inci paragrafı tadil edilen 1 inci paragrafta uygun olarak denetim görevi esasen kaldırıldığından hangi hakların verilemeyeceği sarahaten tashih edilmiştir.

X - Tasarının 48 inci maddesinin konusu olan bor ve trona madenlerinin aranma ve işletilmesinin vahdet temini bakımından, bu Kanun hükümlerince yapılması ve mezkûr madenlerin özellikleri itibarıyla de ihraçlarına ait usul ve esasların Bakanlar Kurulunun yetkisine bırakılması uygun görülmüş ve madde metni buna göre tadil edilmiştir.

XI - Tasarının 49 uncu maddesinde 2840 sayılı Kanunla ilgili olarak; sadece, gene bu tasarının 48 inci maddesi ile, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren bulunacak bor ve trona madenleri için yeni bir düzenleme öngörüldüğünden bu düzenleme dışındaki 2840 sayılı Kanunun diğer hükümleri yürürlükte bulunduğundan, 2840 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılacağı hükmü, madde metninden çıkarılmıştır.

XII - Tasarı kapsamına alınan mermer, kil ve Fe'dispat evvelce taş ocakları nizamnamesine tabi maddeler olup il özel idarelerince ruhsat verilerek işletildiğinden bu kabil ruhsatların adaptasyonlarının yapılabilmesi için Geçici Madde 4 ve bu adaptasyonlar yapılıncaya kadar doğabilecek kargaşalıkların önlenmesi amacıyla de Geçici maddedeki sürelerle bağlı olarak maden müracaatlarının kabul edilmemesini hükme bağlamak amacıyla Geçici Madde 5'in Tasarıya ilave edilmesi Komisyonumuzca uygun görülmüştür.

İşbu raporumuz havalesi gereği Plan ve Bütçe Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan <i>Fahir Sabuniş</i> Bursa	Başkanvekili <i>Cevdet Karakurt</i> Diyarbakır	Sözcü <i>Rüştü Kâzım Yücelen</i> İçel
Kâtip <i>Gürbüz Şakranlı</i> Manisa	Üye <i>Kâzım İpek</i> Amasya Muhalefet şerhim ekli	Üye <i>Seçkin Fırat</i> Bolu
Üye <i>Kemal İğrek</i> Bursa	Üye <i>Seyit Hüsamettin Konuksever</i> Edirne	Üye <i>İsmet Oktay</i> Eskişehir
Üye <i>Mustafa Kemal Togay</i> Isparta	Üye <i>Mehmet Kafkaslıgil</i> İstanbul	Üye <i>Mustafa Şahin</i> Kayseri
Üye <i>İsmet Turhangil</i> Manisa	Üye <i>Faruk Dırık</i> Nevşehir	Üye <i>Cemal Özdemir</i> Tokat Muhalefet şerhim ekli

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Plan ve Bütçe Komisyonu
Esas No. : 1/662
Karar No. : 117

15 . 5 . 1985

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 25.3.1985 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve 4.4.1985 tarihinde Komisyonumuza havale edilen «Maden Kanunu Tasarısı» ile ön havalesi uyarınca Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunca hazırlanan rapor ve metin, Komisyonumuzun 2-9-10-14.5.1985 tarihli 67, 68, 69, 70 inci birleşimlerinde Hükümet temsilcilerinin de katılmalarıyla incelendi ve görüşüldü.

11 Mart 1954 tarihinde yayınlanarak yürürlüğe giren Maden Kanunu, bugünkü Türkiye şartları içerisinde teknik ve mali yönden ihtiyaçlara cevap vermediği, yürürlükteki kanunun uygulamada aksaklıklara yol açtığı ve ihtiva ettiği birçok hükümler değişik yorumlara sebep olduğu görüşlerinden hareketle madencilik sektöründe aksayan yönlerin düzeltilmesi, madencilik faaliyetlerine hız, yön ve verimlilik getirmek amaçlarıyla tasarının hazırlanacağı anlaşılmaktadır.

Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde söz alan üyeler; Türkiye'de madencilik sektöründe yapılan yatırımların diğer sektörlerle oranla çok düşük olduğu, plan açısından madencilik sektörünün geri kaldığı, gayrisafi milli hâsılaya katkısının çok düşük olduğu, maden ihracaatının diğer sektörlerle oranının çok az olduğu hususlarında görüşlerini belirtmişlerdir. Bu aksaklıkların; bugüne kadar istikrarsız bir maden politikasının izlenmesi, maden sektöründe yatırım yapmak isteyenlere şimdiye kadar yeterli güven verilmeyişi, Devlet sektörü-özel sektör tercihlerinin zaman zaman değişmesi maden işletmelerinde yeterli denetimin yapılamayışı nedenleriyle meydana geldiğini belirtmişlerdir.

Madencilik sektörüne sürat kazandırılması bakımından Maden Dairesinin Bakanlık içinde reorganizasyonu, ruhsat alma işlemlerinin kolaylaştırılması, kendi mali gücümüzü aşan konularda dış sermayeyi cezbedici tedbirlerin alınması gerektiğini belirtmişler ve bu düşünceler doğrultusunda hükümet temsilcilerine sorular yöneltmişlerdir.

Hükümet temsilcilerinin yaptığı açıklamalarda; Türkiye'de 45 bin maden sahasının bulunduğu, yürürlükteki kanundan doğan aksaklıklar nedeniyle bunlardan ancak 850 maden sahasının işletilebildiği belirtilmiştir. Tasarı ile ruhsat alma işlemlerinin kolaylaştırılacağı, işletme döneminde yıllık rapor isteneceği ve tam denetim yapılacağı temsilciler tarafından açıklanmış ve asıl amacın Türkiye'deki maden sahalarının verimli bir biçimde işletilmesi, Devlet ve Millet menfaatine uygun bir üretim yapılması olduğu belirtilmiştir. Bu görüşmelerden sonra tasarının tümü benimsenerek Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu metni esas alınmak suretiyle maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Komisyonumuz kanun tekniği yönünden uygun olacağı düşüncesinden hareketle amaç maddesi olarak «Bu Kanunda tanzim edilen madenlerin aranması, işletilmesi ve üzerlerinde hak sahibi olunması ve terk edilmesi bu Kanun hükümlerine tabidir.» şeklinde bir hükmün 1 inci madde olarak kabul edilmesi nedeniyle Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu metninin 8, 14, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 33, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 45 inci maddeleri 9, 15, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 34, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46 ncı maddeler olarak aynen, 49 uncu maddeden sonra 50 inci madde olarak yeni bir maddenin ilavesi nedeniyle 49 uncu madde 51 inci madde olarak aynen,

Geçici 3 üncü madde aynen kabul edilmiştir.

Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu metninin 1 inci maddesinin II - METAL MADENLERİ Bağımlı Gruptaki «İlmenit ve Rutil» deki harf hatalarının düzeltilmesi, «Tantal» dan sonra «Tellür» ilave edilmesi,

«Aliminyum (Boksit)» den sonra gelen «ve cevherli eriyikler (İçerdiği) element veya elementler elde edilmek üzere yararlanılacak olanlar» ibaresinin tamamı ile kaldırılması,

III - SANAYİ MADDELERİ başlıklı Grubun başında yer alan «Bentonit»e kadar olan ibarenin «Bileşiminde en az % 15 Al₂O₃ ihtiva eden killer (Kaolen, Kaolinit, Dikit, Alunitik Kaolen, Nakrit, Hallosit, Glossekolit, Alofan, İmogolit, Şiferton, Refrakter kil, Ateş kili, Bağlama kili)» şeklinde değiştirilmesi, aynı grubun sonunda yer alan «Mermer» ibaresinden sonra «(Kalker, Dolomit, Kalsit, Aragonit, Traverten, Albatr, Diabaz, Granit, Serpentin ve kesilip parlatılabilecek diğer taşlar), Nefelin siyenit» ibaresinin eklenmesi.

IV. - Kıymetli taşlar başlıklı grupta yer alan «Morganit», «Karnolin», «Almandin» deki yazılma hatalarının düzeltilmesi, «Opal ibaresinden sonra parantez açılarak bu parantezin Ağaç Opalinden sonra kapatılmasını»,

«Kuvars kristalleri tabirinden sonra parantez açılarak bu parantezin gül kuvars (Rose) dan sonra tekrar kapatılmasını»,

Tadat edilen madenlere açıklık getirilmesini teminen maddenin sonuna «V. Yukarıdaki madenleri ihtiva eden ve bu madenlerin elde edilmesinde kullanılan gaz ve sular» şeklindeki bir ilavenin V inci Grup olarak ilave edilmesi nedeniyle ve 2 nci madde olarak,

2 nei maddedeki «Muvakkat İşgal» tabiri maddeden çıkarılarak, «istimlak» tabirinin 2392 sayılı Kanuna uygunluk bakımından «Kamulaştırma» olarak düzeltilmesiyle, Yeminli Teknik Büro tarifinin maddede yer almasının uygun olacağı düşüncesiyle «Yeminli Teknik Büro : Denetim ve gözetim dışında yönetmelikte belirtilen görevleri yürütmek üzere kurulmuş, çalışma alanlarında ihtisas sahibi olmuş, Devlet güvenliği açısından sakıncalı bulunmayan mühendis ve personelden oluşan büro» şeklinde bir tarifin konulması, sevk fişi tarifinin «Sevk Fişi : 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 2365 sayılı Kanunla değişik 240 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinde yer alan taşıma irsaliyelerindeki bilgileri ihtiva eden beyan niteliğinde belgedir.» şeklinde değiştirilerek, İhtisaslaşmış Devlet Kuruluşu tarifinde yer alan «TKİ» ibaresinden sonra «TTK» ibaresinin, «DSİ» ibaresinden sonra «Sanayi ve Ticaret» ibaresinin konu ile yakından ilgili ihtisaslaşmış Devlet kuruluşlarında görevlendirilmesini teminen eklenmesiyle, bilanço tarifinin «Bilanço : Her işletme izni için ayrı ayrı yönetmelikteki örneğe göre hazırlanacak ve sadece Devlet hakkı, madencilik fon katkısı, ihbar ve buluculuk haklarının hesaplanmasında geçerliliği olan beyan niteliğinde belgedir.» Bilanço brüt kârı tarifinin «Bilanço Brüt Kârı : Yönetmelikteki örneğe göre hazırlanmış bilançoda, genel yönetim giderleri payı hariç tutularak hesaplanacak brüt kârdır.» şeklinde değiştirilerek ve 3 üncü madde olarak,

3 üncü maddenin 2 nci fıkrasının amaç başlığıyla ve 1 inci madde şeklinde düzenlenmesi nedeniyle madde bu değişikliklerle ve 4 üncü madde olarak,

4 üncü maddenin 4 üncü fıkrasına, hakların anlaşamamazlık halinde zayi olmasını önlemek amacı ile «6 ay içerisinde» ibaresinden önce «Mirasçıların ittifak edememeleri halinde mirasçılardan birinin müracaatı ile mahkeme mirasçılardan bu hakkın en ehil olana tahsisine veya bu da mümkün olmazsa ruhsatın satılmasına karar verir. Mahkeme bu hususu basit muhakeme usulü ile halleder. Eğer dava sözkonusu değil ise» ibaresi eklendiğinden madde yapılan bu düzenlemeyle 5 inci madde olarak,

5 inci maddede yer alan «Madencilik yapabileceği statüsünde yazılı» ibaresinden sonra «Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre kurulmuş» ibaresi eklenerek maden haklarını alabilecek şirketlerin bu hakları nasıl alabilecekleri hususuna açıklık getirilmesi amaçlanarak madde yapılan bu değişikliklerle ve 6 ncı madde olarak,

6 ncı maddenin 2 nci fıkrasında yer alan «Belediye imar sahaları» ibaresinden sonra «ve mücavir alanlar» ibaresi eklenerek, 4 üncü fıkrada yer alan «müjçavir alan sınırları dışındaki yerlerde» ibaresi çıkarılmak suretiyle ve bu ibarenin yerine «mahallerde» ibaresi konularak, aynı fıkrada «60 metre mesafede» ibaresi «60 metre mesafe dahilinde» şeklinde düzeltilerek ve fıkranın sonundaki «ilgili dairenin müsaadesine bağlıdır.» ibaresi «Bakanlığın müsaadesine bağlıdır.» şeklinde değiştirilerek madde bu değişikliklerle ve 7 nci madde olarak,

7 nci maddenin başına «Yürürlükte olan» ibaresi eklenerek bir kere ruhsat verilmiş sahaya bir daha ruhsat verilemeyeceği gibi bir anlamının ortadan kaldırılması amaçlandığından madde bu değişikliklerle ve 8 inci madde olarak,

9 uncu maddenin 1 ve 2 nci fıkralarının «Madencilik faaliyetlerinin bu Kanun hükümlerine göre devamı süresince teknik ve malî konularda yapılan yazılı beyanlar ile yetkili kişilerce tanzim edilen raporlar doğru kabul edilir.

Beyan ve raporlarda hata ve noksanlar tespit edildiği takdirde ilgililere 2 aylık bir süre verilerek bunların düzeltilmesi ihtar olunur. Yapılan yazılı ihtara rağmen hata veya noksanların giderilmemesi halinde yatırılan teminatın yarısı madencilik fonuna irat kaydolunarak ilgiliye teminatını eski haline getirmesi lüzumu bildirilir. Teminatı tamamlamayanlar hakkında 13 üncü madde hükmü uygulanır.

Bu Kanun hükümlerinin icraatını engelleyen beyan ve raporlar hususî bir maksatla hakikate aykırı tanzim edilmişse, bu durumun belirlendiği tarihten itibaren ilgililer sahip oldukları her türlü hakları kaybederler.

Gerçek dışı beyan ve raporlarla hak iktisap eden ve hak iktisabına sebep olanlar ile T.T.K.'na göre kurulmuş şirketlerin yetkili organlarında görev alanlar ve bunların birinci derecede kan hısımları 3 yıl süre ile bu Kanun hükümlerinden yararlanamazlar.» şeklinde değiştirilmesi ile 10 uncu madde olarak,

10 uncu maddeye açıklık getirilmesi amacıyla 1 inci fıkrada yer alan «Maden hakları ile ilgili bütün faaliyet ve vebelerin yürütülmesi» ibaresi «maden hakları ile ilgili bütün faaliyetlerin yürütülmesini ve vebelerin yerine getirilmesini» şeklinde düzeltilerek ve aynı fıkranın sonundaki «Devlet kuruluşlarını görevlendirerek» ibaresi de «Devlet kuruluşlarından da yararlanarak» şeklinde ve 3 üncü fıkrada yer alan «İncelemenin kimler tarafından» ibaresi «inceleme yapacakların nitelikleri, incelemenin» şeklinde yeniden düzenlenmesiyle ve 11 inci madde olarak,

11 inci maddedeki ceza hükümleri Komisyonumuzca fazla ağır bulunduğundan madenin sevki sırasında kantar fişinin bulunmaması halinde aracın müsadere edilmesi hükmünün kaldırılarak madenin değerinin 5 kat tutarında para cezası hükmü getirilmek suretiyle madde yeniden düzenlenmesiyle ve 12 nci madde olarak,

12 nci maddenin 1 inci fıkrasında yer alan «Harçlar Kanunu ile belirlenen harçların» ibaresi «Harçlar Kanununun belirlediği harçlar ile» şeklinde yeniden düzenlenerek ve bu maddenin 3 üncü fıkrasındaki «Aynı şahsa ait bitişik gayrimenkullere» ibaresi «Aynı şahsa ait bitişik sahalara» şeklinde değiştirilerek maddeye açıklık kazandırıldığından madde yapılan bu değişikliklerle ve 13 üncü madde olarak,

13 üncü maddeye 2 nci fıkra, olarak «Çıkardığı cevheri kendi fabrikasında hammadde - girdi olarak kullanan şirketler için Devlet hakkına esas olacak değer, bilançoda maliyetin asgari % 30'u kadar brüt kâr kabul edilerek hesaplanır» şeklinde bir ibarenin eklenmesi ile, çıkardığı madeni kendi fabrikasında kullananların ne kadar Devlet hakkı ödeyecekleri belirlendiğinden madde yapılan bu düzenlemeyle ve 14 üncü madde olarak,

15 inci maddenin 1 inci fıkrasında yapılan değişiklik ile göl sahalarının işletme teknolojisi ve yaz aylarında suların azalarak gölün derin taraflarına çekilmesi nedeniyle daha geniş ruhsat alanlarına ihtiyaç olduğu görüşünden hareketle ruhsat alanları genişletilerek ve aynı maddenin 3 üncü fıkrasında yer alan «geçici olarak kapatılmış sahalarda da» ibaresinden sonra «o sahaya tekabül eden teminatın beşte biri rezervasyon ücreti olarak madencilik fonuna yatırıldığı takdirde» ibaresi eklenerek kanundaki boşluğun doldurulması ve rezervasyon imkânının istismarının önlenmesi amaçlandığından madde yapılan bu değişikliklerle ve 16 ncı madde olarak,

16 ncı maddenin 2 nci fıkrası, Kanunun 9 uncu maddesinin uygulamada boşluk kalmadan yürütülebilmesi için mühendislik gruplarının görev dağılımı yetki ve sorumluluklarının belirlenmesi gerekçesinden hareketle,

«Her arama faaliyet dönemi son günü akşamına kadar ruhsat sahibi, en az bir jeoloji ve bir maden mühendisi tarafından hazırlanan arama faaliyet raporlarını, eğer önışletme ruhsatı talebinde bulunacak ise en az bir maden mühendisi tarafından hazırlanan önışletme projesini işletme ruhsatı talebinde bulunacak ise en az bir maden mühendisi tarafından hazırlanan işletme projesini ilgili daireye vermek zorundadır.» şeklinde yeniden düzenlenerek ve projelerin kimler tarafından tanzim edileceği 2 nci fıkrada açıklandığı için maddenin son fıkrasında yer alan «ve kimler tarafından» ibaresi çıkarılarak madde yapılan bu değişikliklerle ve 17 nci madde olarak,

17 nci maddedeki «saha veya işletmeye zarar vermeyecek şekilde» ibaresinden sonra gelen «ve yaptığı çalışmalardan hiçbir hak iddia etmemek kaydı ile» ibaresinin çıkarılması ve maddenin sonundaki «hükümlerine göre ihbar hakkı doğar» ibaresi «sadece» ibaresinin eklenmesi ile «hükümlerine göre sadece ihbar hakkı doğar» şeklinde değiştirilmesiyle ve 18 inci madde olarak,

18 inci maddenin son fıkrasında yer alan «kimler tarafından ve» ibaresi 16 ncı maddede projelerin kimler tarafından tanzim edileceğinin belirlenmesi nedeniyle maddeden çıkarılmak suretiyle ve 19 uncu madde olarak, 19 uncu maddenin son fıkrasındaki «kimler tarafından» ibaresi diğer maddelere uygunluk bakımından menden çıkarılmasıyla ve 20 nci madde olarak,

20 nci maddedeki «satılabilir» ibaresinden sonra gelen «fazlası Hazineye intikal eder.» ibaresi çıkarılarak yerine «fazlası tespit edildiği takdirde 12 nci madde hükümleri uygulanır,» ibaresi eklenerek Devlet hakkı verilmeden kaçak cevher istihracı'nın engellenmesi amaçlanarak, 20 nci madde yapılan bu değişiklik ve 21 inci madde olarak,

21 inci maddeye açıklık kazandırılması ve bazı karışıklıkların önlenmesi amacıyla 2 nci fıkra olarak «yeni aramalara açılan sahaya aynı anda birden fazla müracaat olursa şahıslardan, ilgili dairede anında açık artırma şeklinde madencilik fonuna en fazla parayı bağışlayana ruhsat verilir.» şeklinde bir fıkra eklenerek 21 inci madde yapılan bu düzenleme ile ve 22 nci madde olarak,

22 nci maddenin son fıkrasında yer alan «kimler tarafından» ibaresinin yukarıda belirtilen gerekçeler ile çıkarılması sonucu madde bu değişiklik ve 23 üncü madde olarak,

28 inci madde, maden işletme ruhsatlarının 2886 sayılı Devlet ihale kanununa göre ihalesi bürokratik işlemlerin uzunluğu ve gazete ilanları sebebi ile oldukça güç bir işlem arzedeceğinden, sahaların uzun süre atıl kalmasını önlemek amacı ile yeniden düzenlenmek suretiyle ve 29 uncu madde olarak,

30 uncu maddeye açıklık kazandırılması bakımından maddenin 2 nci fıkrasının son cümlesi «Bu durumun bakanlıkça yerinde tespit ve kabulünü müteakip geri kalan teminat kendisine iade edilir.» şeklinde yeniden düzenlenerek ve 3 üncü fıkrasının sonuna «29 uncu madde hükümleri mahfuzdur.» ibaresi eklenmesiyle ve 31 inci madde olarak,

31 inci maddenin 1 inci fıkrasının sonundaki «Hazineye» ibaresi «Devlete» şeklinde değiştirilmek suretiyle ve 32 nci madde olarak,

32 nci maddede yer alan Fon'un Etibank'ın bünyesinde kurulmasının sakıncaları dikkate alınarak, Fon'un Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bünyesine alınması, ayrıca 2 nci bent'de yer alan «Müsadere edilen cevher ve malzemeler» ibaresine ek yapılarak malzemeler yerine bunların satışından elde edilecek gelirlere yönelik düzenleme yapılarak ve Fon'un denetiminin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluna ait olacağına dair bir düzenleme yapılmak suretiyle madde bu değişikliklerle ve 33 üncü madde olarak,

34 üncü maddenin başlığındaki «Pasaların» ibaresinin, daha şumullü olduğu gerekçesiyle «Artıkların» şeklinde değiştirilmesiyle ve 35 inci madde olarak,

35 inci maddenin 2 nci fıkrasında yer alan «bir yıl» ibaresinin «6 ay» olarak değiştirilmesiyle ve 36 ncı madde olarak,

44 üncü maddenin 1 inci fıkrasında yer alan «madenci ilgili idareden irtifak hakkı tesisi isteyebilir.» ibaresi «madenci, Bakanlığa müracaat ile irtifak ve/veya intifa hakkı tesisi isteyebilir.» şeklinde değiştirilerek, 2 nci fıkradaki «irtifak» ibaresinden sonra «ve/veya intifa» ibaresinin eklenmesi, aynı şekilde 3 üncü fıkradaki «irtifak» ibaresinden sonra «ve/veya intifa» ibaresinin eklenmesi, 4 üncü fıkra olarak «Faaliyetler sırasında sahaya zarar verilmesi durumunda ruhsat sahibi adli merciler tarafından tespit edilecek tazminatı arazi sahibine ödemek ve sahayı kullanabilir durumda terk etmekle yükümlüdür.» şeklinde bir fıkranın eklenmesi ve son fıkradaki «ilgili idarece» ibaresinin «Bakanlıkça» şeklinde değiştirilmesi ayrıca madde başlığının «irtifak, intifa hakkı ve kamulaştırma» şeklinde yeniden düzenlenmesiyle ve 45 inci madde olarak,

46 ncı madde, ilgili dairenin kanun kuruluşlarına devir için ruhsat feshetme yetkisinin olmayışı, konunun ancak özel kanunlarla gerçekleştirilebileceği, ayrıca bulunmuş cevher bedelinin kesin olacak tespitinin mümkün olamayacağı düşüncelerinden, hareketle 46 ncı madde bu düşünceler doğrultusunda yeniden düzenlenmesiyle 47 nci madde olarak,

47 nci maddenin 7 nci fıkrası ile, suçu işleyen büroda çalışanların bu çeşit bürolarda bir daha çalışamayacaklarını belirleyen hükmün çok ağır bir ceza olduğu düşüncesiyle 7 nci fıkranın son cümlesi «Suçu işleyen büroda çalışan ve suça iştirak eden görevliler bu çeşit bürolarda bir daha görev alamazlar» şeklinde değiştirilmesiyle ve 48 inci madde olarak,

48 inci madde, 2840 Sayılı Kanun kapsamında bulunan madenlerin önemi sebebiyle,

«2840 Sayılı Kanun hükümleri saklıdır. Ancak, bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra bulunacak bor, trona ve asfaltit madenlerinin aranması ve işletilmesi bu Kanun hükümlerine tabidir.

Bunların ihracatına ait usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca tespit edilir.» şeklinde yeniden düzenlenmesiyle ve 49 uncu madde olarak,

2840 sayılı Kanun kapsamında bulunan madenlerin önemi sebebiyle bu madenlerin kanun kapsamı içerisine alınması için «Bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra toryum ve uranyum madenlerinin aranması bu Kanun hükümlerine tabidir. İşletilmesi Devlet eliyle veya Bakanlar Kurulunca belirlenecek esaslar dahilinde yapılır. Üretilen cevher Devlete veya Bakanlar Kurulunca tespit edilecek yerlere satılır.» şeklinde bir metnin 50 inci madde olarak tasarıya eklenmesiyle,

Geçici 1 inci maddeye açıklık kazandırılması amacıyla 3 ve 4 üncü fıkra olarak «Müracaatlar geçici madde 5'e göre ilan edilen günden başlayıp ilk hafta yapılacak müracaatların tamamı aynı gün yapılmış kabul edilecektir. Aramalara açılan sahaların Bakanlıkça onaylanmış listeleri ise müracaat kabul tarihinden bir ay önce ilgili dairede asılarak bütün madencilere açık tutulacaktır.

Aynı sahaya aynı anda birden fazla müracaat var ise bunlardan açık artırma şeklinde madencilik fonuna en fazla başta bulunan ruhsatı almaya hak kazanacaktır.» şeklindeki fıkraların eklenmesiyle,

Geçici 2 nci maddeye dairede işlem safhasında bekleyen 35.000 adet dosyanın intibaklarının bu Kanun hükümlerine uygun olarak yapılabilmesini teminen 2 nci fıkra olarak «GMD safhasındaki müracaatlar bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren 5 ay içerisinde ilgili daireye müracaat ederek hak sağladıkları alana tekbül eden teminatlarını kanun gereği yatırmadıkları takdirde müracaatları iptal olur.» şeklinde bir fıkranın eklenmesiyle,

Geçici 4 üncü maddenin, 2 nci maddede yapılan değişikliğe teknik açıdan uygun olmasını teminen 1 inci fıkradaki «Killer» ibaresinin «bileşiminden en az % 15 Al₂ O₃ ihtiva eden killer (kaolen, kaolinit, Dikit, Alunitik kaolen, Nakirir, Hallosit, Glossekolit, Allofan, Imogolit, Şiferton, Refrakter kil, Ateş kili, Bağlama kili)» şeklinde değiştirilmesi, 5 inci fıkradaki «ruhsatları» ibaresinden sonra «29 uncu madde esaslarına göre» ibaresinin eklenmesi ve son fıkranın sonundaki «uzatılır» ibaresinin «uzatılabilir» şeklinde düzeltilmesiyle,

Geçici 5 inci maddenin, uygulamadaki karışıklıkları önlemek ve geçici 4 üncü maddeye yapılan atıf nedeniyle sadece taş ocakları için getirilmiş bir hüküm gibi anlaşılmasını engellemek, mevcut sahaların intibaklarının yapılmasını sağlamak amacıyla «Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren 6 ay süre ile hiçbir maden arama ruhsatı müracaatı kabul edilmeyecektir.» şeklinde yeniden düzenlenerek,

Müracaatlardaki karışıklıkların önlenmesi amacıyla «Vilayetler bu Kanunla ilgili işlemleri yürütebilecek şekilde gerekli doküman ve ekipmanla teçhiz edilinceye kadar maden hak ve müracaatları Ankara'daki ilgili Daireye yapılır» şeklinde bir hükmün Geçici Madde 6 olarak kabul edilmesiyle,

ETİBANK tarafından değerlendirilemeyen düşük kaliteli curufların değerlendirilerek memleketimize döviz kazandırılması amacıyla,

«2840 sayılı Kanunun geçici maddesinde yer alan Bor tuzları sahalarında eski ruhsat sahipleri tarafından çıkarılmış cevher, bakiye yığınları, curuf stokları ve pasalar üzerinde bunları çıkarılanların her türlü hakları için belirtilen on sekiz aylık pasa değerlendirme süresi 1986 Aralık ayı sonu olarak değiştirilmiş ve hakları ihya edilmiştir. Adı geçen malzemelerin nakliyeleri, ödenecek Devlet hakkı ile madencilik fon katkısı ve yapılacak beyanlar bu Kanun hükümlerine tabidir.» şeklinde bir hüküm Ek Geçici Madde olarak eklenmesiyle,

Yürürlük ve yürütmeyi düzenleyen 50 ve 51 inci maddeler ise 52 ve 53 üncü maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Metin Emiroğlu
Malatya

Başkanvekili
Aycan Çakıroğulları
Denizli

Sözcü
Alaattin Fırat
Muş

Kâtip Üye
Kadir Demir
Konya

Ahmet Akgün Albayrak
Adana

Mehmet Deliceoğlu
Adıyaman

A. Sırrı Özbek
Adıyaman
(Tümüne Karşıyım)

Sururi Baykal
Ankara
(Tümüne Karşıyım)

Nabi Sabuncu
Aydın

M. Fenni İslımyeli
Balıkesir
(İmzada Buluamadı)

Ahmet Şamil Kazokoğlu
Bolu

N. Oğuzhan Artukoğlu
Burdur
(Tasarımın 34 üncü Maddesindeki
Müphem Kısmına Muhalefım)

İlhan Aşkın
Bursa

C. Tayyar Sadıklar
Çanakkale
(Tümüne Karşıyım)

Ünal Akkaya
Çorum

İsmail Şengün
Denizli
(Tümüne Karşıyım)

Ahmet Sarp
Diyarbakır
(Tümüne Karşıyım)

İsmail Dayı
Balıkesir

Metin Yaman
Erzincan

İlhan Aras
Erzurum

Togay Gemalmaz
Erzurum

Mustafa Rifkı Yaylalı
Erzurum

M. Hayri Osmanlıoğlu
Gaziantep
(Tümüne Karşıyım)

İbrahim Fevzi Yaman
Isparta

Tülay Öney
İstanbul
(Tümüne Karşıyım)

Özdemir Pehlivanoğlu
İzmir

İbrahim Özbıyık
Kayseri

Cengiz Tuncer
Kayseri

Erol Ağagil
Kırklareli
(Tümüne Karşıyım)

Mehmet Budak
Kırşehir

İsmet Ergül
Kırşehir

Ayhan Fırat
Malatya
(Tümüne Karşıyım)

Haydar Özalp
Niğde

Fehmi Memişoğlu
Rize
(Tümüne Karşıyım)

H. Barış Can
Sinop
(Tümüne Karşıyım)

Enver Özcan
Tokat
(Tümüne Karşıyım)

Fahrettin Kurt
Trabzon

Ferit Melen
Van
(Muhalefet Şerhim Eklidir)

MUHALEFET ŞERHİ

Gerekçesinden anlaşıldığına göre bu tasarı Anayasamıza göre Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan arama ve işletme hakkı Devlete ait olan tabii servet ve kaynakların verimli bir surette arama ve işletilmesini sağlamak amacıyla getirilmiştir. Ancak tasarıda yer alan hükümler bunu sağlamaya yeterli değildir.

Kanunla düzenlenmesi gereken birçok ana esaslar bu tasarıda yönetmeliğe bırakılmıştır. Millî Savunma ve Millî çıkarlar nedeniyle Devlet elinde kalması gereken madenler yabancı şirketler dahil özel kesime açılmaktadır. Bu haliyle Kanunlaştığı takdirde maden rezervleri için tasarıda amaçlandığı surette verimli olarak değerlendirilmesi şöyle dursun tersine yağma edilmek tehlikesiyle karşı karşıya gelecektir.

Bu nedenle tasarının tümüne karşıyım.

Ferit Melen
Van Milletvekili

HÜKÜMETİN METNİ

Maden Kanunu Tasarısı

Madenler

MADDE 1. — Tabiatı element (basit), bileşik (mürekkep) veya karışım (mahlut) halde bulunan, aşağıda yazılı maddeler bu Kanuna göre maden sayılır.

I — ENERJİ MADENLERİ :

Maden kömürü (turptan Antrasite kadar her nevi kömür) Asfaltit, Bitümlü şist, Bitümlü şeyl, Radyoaktif mineraller (Uranium, Toryum), petrol menşeyli olmayan doğal gaz.

II — METAL MADENLERİ :

Altın, Bakır, Pirit, Kobalt, Nikel, Kurşun, Çinko, Gümüş, Kadmiyum, Bizmut, nadir elementler (İndium, Galyum, İttriyum, Talyum, Germanyum), Kalay, Tantal, Molibden, Tungsten (Wolframit, Şelit), Demir, Manganez, Titan (İlmenit, Rutil) Vanadyum, Arsenik, Civa, Antimuan, Krom, Platin, İridyum, Paladyum, Osmiyum, Rodyum, Rutenyum, Niyop, Rubidyum, Lantan, Neodyum, Prasepdyum, Selenyum, Alüminyum, (Boksit) cevherli eriyik (içerdiği element veya elementler elde edilmek üzere yararlanılacak olanlar).

III — SANAYİ MADENLERİ :

Kaolen (Kaolinit, Dikit, Alunitik Kaolen, Nakrit, Hallossit) Glossekolit, Allofan, İmogolit, Kil, (Şiferton, Refrakter, Ateş kili, Bağlama kili), Bentonit (İllit, Loglinit, Montmorillonit, Notronit, Saponit, Hektorit, Baydilit), Atapuljit (Poligorskite), Alünit (Şap), Sodyum, Potasyum, Lithium-Brom, Kalsiyum, Mağnezyum (Anion ve katyon olarak) tuzları, Vollastonit, Talk, Steattit, Pirofillit, Diatomit, Potas tuzları (Silvin, Karnolit, Kainit...), Dunit, Olivin, Zeolit, Sillimanit, Andoluzit, Dumortiorit, Disten (Kyanit), Fosfat, Apatit, Amyant, Manyezit, Trona (Tabii (Soda), Perlit, Grafit, Kükürt, Fluorit, Kriyolit, Zımpara taşı (Diyaspor), Barit, Stronsiyum tuzu (Sülestin), Kuvars, Kuvarsit, yatakları ve bileminde en az % 90 SiO₂ ihtiva eden kuvars kumu, Bor tuzları (Kolemanit, Ulxit-Borasit-Tinkal-Pandermit) veya bünyesinde en az % 10 B₂ O₃ bulunan diğer bor mineralleri, Feldsapt (feldspat ve feldspaloid grubu mineraller), Mika (Biyotit, Muskovit, Serisit, Lepidolit, Flogopit, Vernikülit), Mermer.

IV — KIYMETLİ TAŞLAR :

Elmas, Korendon, Morganit, Zümrüt, Akuvamarin, Haliodor, Aleksandirit, Beril, Yakut (Rubi), Safir (Gökyakut), Kalsedon, Agat, Yosunlu Agat, Oniks, Sardoniks, Jasp, Karnolin, Heliotrep, Kantaşı, Krizopras, Opal, İrize Opal (Aynülşems), Kırmızı Opal, Siyah Opal, Ağaç Opali, Kuvars kristalleri, Ametist, Sitrin, Neceftaşı (Dağ kristali) Dumanlı Kuvars, Kedigözü (Morion), Avantutin, Ventis taşı, gül kuvars (Rose) Turmalin (Rubellit, Vardelit, İndigolit), Zirkon, Topaz, Aytaşı (Moonstone), Turkuaz (Firuze), Kunzit (Spodümen), Kehribar, Lazurit (Lapislazuli) Oltutaşı, Diopsit, Amorzonit, Lületaş, Labrodorit, Spinel, Epidot (Zoizit, Tanzanit), Olivin (Zebercet), Spinel, Jadeit, Yeşim veya Jat (Jade), Rodonit, Rodokrozit, Grüna Mineralleri (Spesartin, Grosüllar, Hessonite, Andradit, Demontoit, Uvarovit, Pirop, Almandin), Diaspor kristalleri, Kemererit.

Burada zikredilmemiş bir madde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulu Kararı ile Maden Kanunu hükümlerine tabi tutulur.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ VE TİCARET
KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Maden Kanunu Tasarısı

Madenler

MADDE 1. — Tabiiatta element (basit), bileşik (mürekkep) veya karışım (mahlut) halde bulunan, aşağıda yazılı maddeler bu Kanuna göre maden sayılır.

I — ENERJİ MADENLERİ :

Maden kömürü (Turptan Antrasite kadar her nevi kömür, Asfaltit, Bitümlü şist, Bitümlü şeyl), Radyoaktif mineraller (Uranyum, Toryum, Radyum, Niyop, Lantan, Neodyum, Praseodyum, Selenyum),

II — METAL MADENLERİ :

Altın, Bakır, Pirit, Kobalt, Nikel, Kurşun, Çinko, Gümüş, Kadmiyum, Bizmut, nadir elementler (İndium, Galyum, İtiryum, Talyum, Germanyum), Kalay, Tantal, Molibden, Tungsten (Wolframit, Şelit), Demir, Manganez, Titan (İlmenit Rutil) Vanadyum, Arsenik, Civa, Antimuan, Krom, Platin, İridyum, Paladyum, Osmiyum, Rutenyum, Rhadyum, Alüminyum (Boksit) ve cevherli eriyikler (içerdiği element veya elementler elde edilmek üzere yararlanılacak olanlar)

III — SANAYİ MADENLERİ :

Kaolen (Kaolinit, Dikit, Alunitik Kaolen, Nakrit, Hallosit) Glossekolit, Allofan, İmogolit, Kil (Şiferton, Refrakter, Ateş kili, Bağlama kili), Bentonit (İllit, Loglinit, Montmorillonit, Notronit, Saponit, Hektorit, Baydilit), Atapuljit (Poligorskit), Alünit (Şap), Sodyum, Potasyum, Lityum, Kalsiyum, Magnezyum, (Anion ve katyon olarak) tuzları (Tuz Kanunu hükümleri mahfuzdur) Vollastonit, Talk, Steattit, Pirofillit, Diatomit, Dunit, Olivin, Zeolit, Sillimanit, Andaluzit, Dumortiorit, Disten (Kyanit), Fosfat, Apatit, Amyant, Manyezit, Trona (Tabii Soda), Perlit, Grafit, Kükürt, Florut, Kriyolit, Zımpara taşı (Diyaspor), Barit, Stronisyum tuzu (Selestin), Kuvars, Kuvarsit ve bileşiminde en az % 90 SiC₂ ihtiva eden kuvars kumu, Bor tuzları (Kolemanit, Ulxit, Borasit, Tinkal, Tandermit) veya bünyesinde en az % 10 B₂ O₃ bu-

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

Maden Kanunu Tasarısı

Amac

MADDE 1. — Bu Kanunda tanzim edilen madenlerin aranması, işletilmesi ve üzerinde hak sahibi olunması ve terk edilmesi bu kanun hükümlerine tabidir.

Madenler

MADDE 2. — Tabiiatta element (basit), bileşik (mürekkep) veya karışım (mahlut) halde bulunan, aşağıda yazılı maddeler bu Kanuna göre maden sayılır.

I - ENERJİ MADENLERİ :

Maden kömürü (Turptan Antrasite kadar her nevi kömür, asfaltit, bitümlü şist, bitümlü şeyl), radyoaktif mineraller (Uranyum, Toryum, Radyum, Niyop, Lantan, Neodyum, Praseodyum, Selenyum),

II - METAL MADENLERİ :

Altın, Bakır, Pirit, Kobalt, Nikel, Kurşun, Çinko, Gümüş, Kadmiyum, Bizmut, nadir elementler (İndium, Galyum, İtiryum, Talyum, Germanyum, Kalay, Tantal, Tellür, Molibden, Tungsten (Wolframit, Şelit), Demir, Manganez, Titan (İlmenit, Rutil, Vanadyum, Arsenik, Civa, Antimuan, Krom, Platin, İridyum, Palatyum, Osmiyum, Rutenyum, Rhadyum, Alüminyum (Boksit)

III - SANAYİ MADENLERİ :

Bileşiminde en az % 15 Al₂ O₃ ihtiva eden killer (Kaolen, Kaolinit, Dikit, Alunitik kaolen, Nakrit, Hallosit, Glossekolit, Allofan, İmogolit, Şiferton, Refrakter kil, Ateş kili, Bağlama Kili) Bentonit (İllit, Loglinit, Montmorillonit, Notronit, Saponit, Hektorit, Baydilit), Atapuljit (Poligorskit), Alünit (Şap), Sodyum, Potasyum, Lityum, Kalsiyum, Magnezyum, (Anion ve katyon olarak) tuzları (Tuz Kanunu hükümleri mahfuzdur), Vollastonik, Talk, Steattit, Pirofillit, Diatomit, Dunit, Olivin, Zeolit, Sillimanit, Andaluzit, Dumortiorit, Disten (Kyanit), Fosfat, Apatit, Amyant, Manyezit, Trona (Tabii Soda), Perlit, Grafit, Kükürt, Florut, Kriyolit, Zımpara taşı (Diyaspor), Barit, Stronisyum tuzu (Selestin), Kuvars, Kuvarsit ve bileşiminde en az % 90 SiC₂ ihtiva eden kuvars kumu, Bor tuzları (Kolemanit, Ulxit, Borasit,

Tanımlar

MADDE 2. — Kanunda geçen deyimler aşağıda açıklanmıştır.

Bakanlık : Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı.

İlgili Daire : Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden Dairesi.

Takaddüm Hakkı : Maden hakkı için ilk müracaat edene tanınan öncelik.

İhbar : Arama ve ön işletme ruhsat sahasında olmamak kaydı ile evvelce tesbit edilmemiş bir maden zuhurunun ilgili daireye bildirilmesi.

Arama Ruhsatı : Belirli bir alanda maden arama faaliyetlerinde bulunulabilmesi için verilen yetki belgesi.

Buluculuk : Herhangi bir ruhsat döneminde yönetmeliğinde belirtildiği şekilde bir maden zuhurunun ortaya çıkartılması.

Ön İşletme Ruhsatı : Arama safhasından sonra işletme dönemine hazırlık ve gerek duyulabilecek diğer araştırmaların yapılabilmesini sağlamak için azami üç yıl süre ile faaliyetlerin devamlılığı amacı ile verilen yetki belgesi.

İşletme Ruhsatı : İşletme faaliyetlerinin yürütülebilmesi için verilen yetki belgesi.

İşletme İzin ; Bir madenin işletmeye alınabilmesi için izin.

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

bulunan diğer bor mineralleri Feldspat (feldspat ve feldspatoid grubu mineraller), Mika (Biyotit, Muskovit, Serisit, Lapidelit, Flogofit, Vernikulit), Mermer, Pomza, Kalsedon.

IV — KIYMETLİ TAŞLAR :

Elmas, Korundum, Morganit, Zümrüt, Akuvamarin, Haliodor, Aleksandirit, Beril, Yakut (Rubi), Safir (Gök yakut) Agat, Yosunlu Agal, Oniks Sardoniks, Jasp, Karnolin, Heliotrop, Kantaşı, Krizopras, Opal, Irize Opal (Aynül Şems), Kırmızı Opal, Siyah Opal, Ağaç Opali, Kuvars Kristalleri, Ametist, Sitrin, Neceftaşı (Dağ kristali), Dumanlı, Kuvars, Kedigözü (Maion), Avanturin, Venüstaşı, Gül kuvars (Rose), Turmalin (Rubellit, Vardelit, Indigolit), Zirkon, Topaz, Aytası (Moonstone), Turkuaz (Firuze), Spodümen, Kehribar, Lazurit (Lapislazuli), Oltutaşı, Diopsit, Amorzonit, Lületaşı, Labrodorit, Epidol (Zeoit, Tanzanit), Olivin (Zebercet), Spinel, Jadeit, Yeşim veya Jad, Rodonit, Rodokrozit, Gröna Minarelleri (Spesartin), Grosüller, Hessonite, Dermontoit, Uvarovit, Piro, Almundin), Diaspor kristalleri, Kemererit.

Burada zikredilmemiş bir madde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulu Kararı ile Maden Kanunu hükümlerine tabi tutulur.

Tanımlar

MADDE 2. — Tasarımın 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Tinkal, Pandemit) veya bünyesinde en az % 10 B₂ O₃ bulunan diğer bor mineralleri, Feldspat (feldspat ve feldspatoid grubu mineraller), Mika (Biyotit, Muskovit, Serisit, Lepidelit, Flogofit, Vernikulit), Mermer (Kalker, Dolomit, Kalsit, Aragonit, Traverten, Albatr, Diabaz, Granit, Serpantin ve kesilip parlatılabilen diğer taşlar), Nefelin Siyenit, Pomza, Kalsedon.

IV - KIYMETLİ TAŞLAR :

Elmas, Korundum, Morganit, Zümrüt, Akuvamarin, Haliodor, Aleksandirit, Beril, Yakut (Rubi), Safir (Gök yakut), Agat, Yosunlu Agal, Oniks, Sardoniks, Jasp, Karnolin, Heliotrop, Kantaşı, Krizopras, Opal [Irize Opal (Aynül Şems) Kırmızı Opal, Siyah Opal, Ağaç Opali], Kuvars kristalleri, [Ametist, Sitrin, Neceftaşı (Dağ kristali), Dumanlı Kuvars, Kedigözü (Maion), Avanturin, Venüstaşı, Gül kuvars (Rose)], Turmalin (Rubellit, Vardelit, Indigolit), Zirkon, Topaz, Aytası (Moonstone), Turkuaz (Firuze), Spodümen, Kehribar, Lazurit (Lapislazuli), Oltutaşı, Diopsit, Amorzonit, Lületaşı, Labrodorit, Epidol (Zeoit, Tanzanit), Olivin (Zebercet), Spinel, Jadeit, Yeşim veya Jad, Rodonit, Rodokrozit, Gröna Minarelleri (Spesartin, Grosüller Hessonite, Dermontoit, Uvarovit, Piro, Almundin), Diaspor kristalleri, Kemererit.

Burada zikredilmemiş bir madde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulu Kararı ile bu Kanun hükümlerine tabi tutulur.

V - YUKARIDAKİ MADENLERİ İHTİVA EDEN VE BU MADENLERİN ELDESİNDE KULLANILAN GAZ VE SULAR:

Tanımlar

MADDE 3. — Kanunda geçen deyimler aşağıda açıklanmıştır:

Bakanlık : Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı.

İlgili Daire : Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden Dairesi.

Takaddüm Hakkı : Maden hakkı için ilk müracaat eden'e tanınan öncelik.

İhbar : Arama ve ön işletme ruhsat sahasında olmamak kaydı ile evvelce tespit edilmemiş bir maden zuhurunun ilgili daireye bildirilmesi.

Arama Ruhsatı : Belirli bir alanda maden arama faaliyetlerinde bulunulabilmesi için verilen yetki belgesi.

Buluculuk : Herhangi bir ruhsat döneminde yönetmeliğinde belirtildiği şekilde bir maden zuhurunun ortaya çıkartılması.

(Hükümetin Metni)

Beyan : İlgililerin resmî kuruluşlara herhangi bir durumu belirlemek veya açıklamak maksadı ile vermiş oldukları yazılı belge.

Maden Sicili : Tüm madencilik faaliyetleri ile ilgili bilgilerin kaydedildiği yer.

Pasa : Mevcut ekonomik ve teknik şartlara göre işletilmesi mümkün olmayan ancak işletme gereği istihlal edilen cevher.

Prospeksiyon : Madencilik arama faaliyetlerine mesnet teşkil edecek ön bilgilerin toplanması işi.

Görünür Rezerv : Boyutları, terörü belirlenmiş üretilebilir kesin cevher miktarı.

Ekonomik Cevher : Günün teknik ve ekonomik şartlarında kârlı olarak değerlendirilebilecek cevher.

Muvakkat İşgal : İşletme ruhsat sahalarında madencilik faaliyetlerinin gereği olarak özel mülkiyetlerde iki yıl süre ile çalışabilme izni.

İstimlak : İşletme ruhsat süresi boyunca ruhsat alanında kalan özel mülkiyet arazilerine madencilik faaliyeti için alınan istimlak kararı .

Nezaret : İşletmelerin tekniğine ve emniyet nizamnamelerine uygun olarak yürütülmesinin kontrolü.

Nezaretçi : İşletmelerin teknik ve emniyet yönünden nezaretini yapan sorumlu ve yetkili maden mühendisi .

Taksir : Ruhsat alanlarının bu Kanun gereğince küçültülmesi.

Münfesihi : Hakların hiç bir bildirim gerek kalmaksızın otomatik olarak fesh olması.

Bilanço : İşletme izni gereği, gelir ve giderlerin gösterildiği yönetmeliğine göre hazırlanmış kâr-zarar tablosu.

Faaliyet Raporu : Madencilik faaliyetlerinin yönetmeliğinde belirlendiği üzere hazırlanan takdim metni.

İmalat Haritası : İşletmelerde üretim yapılan yerleri, miktarları ve yapılış şeklini gösterir ölçekli beyan niteliğinde harita.

Proje : Yeraltı kaynaklarının değerlendirilmesi amacına dönük belirli girdileri seçilmiş bir teknoloji kullanılarak mevcut ve potansiyel talebi karşılamak üzere mal ve cevher üretmek için çalışmaları düzenleyen beyan niteliğinde rapor.

Kantar Fişi : Cevher nakillerinde cevherin ağırlığını gösterir tartı makbuzu.

Sevk Fişi : Maden sevklerinde sevkiyatın başlangıç ve bitiş noktalarını, cinsini, miktarını, fiyatını, vasfını, sevk araçlarını belirten resmî, tasdikli beyan niteliğinde olan belge.

İhtisaslaşmış Devlet Kuruluşu : Maden Dairesi, MTA, TKİ, ETİBANK, EİE İdaresi, DSİ, Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığına bağlı kuruluşlar, TEK, Karayolları ve Türkiye Demir ve Çelik İşletmeleri Genel Müdürlükleri gibi madencilik faaliyetleri ile ilgili konularda ihtisas sahibi Devlet kuruluşları.

Maden Hakları : Madenlerin aranması, bulunması ve işletilebilmesi için verilen izinler ve maden yataklarının bulunmasına yardımcı olanlara tanınan maddî imkânlar.

Teminat : Madencilik faaliyetlerinde kanun hükümlerine ve tekniğe uygun çalışmayı temin amacı ile alınan nakit karşılığı olan geçici ödeme.

Bilanço Brüt Kârı : Devlet hakkına esas teşkil edecek genel ve müteferrik giderler hariç, bilançoda yer alan brüt kâr.

Devlet Hakkı : Maden istihracı ile sağlanacak gelirden Devlet payına düşen kısım.

Madencilik Fonu : Madencilik faaliyetlerinde istikrarı sağlamak ve desteklemek amacı ile teşekkül ettirilmiş fon.

Kritik Cevher Stokları : Ekonominin buhranlı dönemleri geçiştirebilmesi için gerekli ekonomik büyüklükteki cevher stokları.

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Ön İşletme Ruhsatı : Arama safhasından sonra işletme dönemine hazırlık ve gerek duyulabilecek diğer araştırmaların yapılabilmesini sağlamak için azami üç yıl süre ile faaliyetlerin devamlılığı amacı ile verilen yetki belgesi.

İşletme Ruhsatı : İşletme faaliyetlerinin yürütülebilmesi için verilen yetki belgesi.

İşletme İzni : Bir madenin işletmeye alınabilmesi için izin.

Beyan : İlgililerin resmî kuruluşlara herhangi bir durumu belirlemek veya açıklamak maksadı ile vermiş oldukları yazılı belge.

Maden Sicili : Tüm madencilik faaliyetleri ile ilgili bilgilerin kaydedildiği yer.

Pasa : Mevcut ekonomik ve teknik şartlara göre işletilmesi mümkün olmayan, ancak işletme gereği istihlal edilen cevher.

Prospeksiyon : Madencilik arama faaliyetlerine mesnet teşkil edecek ön bilgilerin toplanması işi.

Görünür Rezerv : Boyutları, tenörü belirlenmiş üretilebilir kesin cevher miktarı.

Ekonomik Cevher : Günün teknik ve ekonomik şartlarında kârlı olarak değerlendirilebilecek cevher.

Kamulaştırma : İşletme ruhsat süresi boyunca ruhsat alanında kalan özel mülkiyet arazilerine madencilik faaliyeti için alınan kamulaştırma kararı.

Nezaret : İşletmelerin tekniğine ve emniyet nizamnamelerine uygun olarak yürütülmesinin kontrolü.

Nezaretçi : İşletmelerin teknik ve emniyet yönünden nezaretini yapan sorumlu ve yetkili maden mühendisi.

Taksir : Ruhsat alanlarının bu Kanun gereğince küçültülmesi.

Münfesihi : Hakların hiç bir bildirim gerek kalmaksızın otomatik olarak fesh olması.

Bilanço : Her işletme izni için ayrı ayrı yönetmelikteki örneğe göre hazırlanacak ve sadece Devlet hakkı, madencilik fon katkısı, ihbar ve buluculuk haklarının hesaplanmasında geçerliliği olan beyan niteliğinde belgedir.

Faaliyet Raporu : Madencilik faaliyetlerinin yönetmelğinde belirlendiği üzere hazırlanan takdim metni.

İmalat Haritası : İşletmelerde üretim yapılan yerleri, miktarları ve yapılaş şeklini gösterir ölçekli beyan niteliğinde harita.

Devletin hüküm ve tasarrufu

MADDE 3. — Madenler Devletin hüküm ve tasarrufu altında olup, içinde buldukları arzın mülkiyetine tabi değildir.

Madenlerin aranması, işletilmesi ve üzerlerinde hak sahibi olunması ve terk edilmesi bu Kanun hükümlerine tabidir.

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Proje : Yeraltı kaynaklarının değerlendirilmesi amacıyla dönük belirli girdileri seçilmiş bir teknoloji kullanarak mevcut ve potansiyel talebi karşılamak üzere mal ve cevher üretmek için çalışmaları düzenleyen beyan niteliğinde rapor.

Kantar Fişi : Cevher nakillerinde cevherin ağırlığını gösterir tartı makbuzu.

Sevk Fişi : 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 2365 sayılı Kanunla değişik 240 ıncı maddesinin 1 inci fıkrasının (A) bendinde yer alan taşıma irsaliyelerindeki bilgileri ihtiva eden beyan niteliğinde belgedir.

İhtisaslaşmış Devlet Kuruluşu : Maden Dairesi, MTA, TKİ, TTK, ETİBANK, EİE İdaresi, DSİ, Sanayi ve Ticaret, Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığına bağlı kuruluşlar, TEK, Karayolları ve Türkiye Demir ve Çelik İşletmeleri Genel Müdürlükleri gibi madencilik faaliyetleri ile ilgili konularda ihtisas sahibi Devlet kuruluşları,

Maden Hakları : Madenlerin aranması, bulunması ve işletilebilmesi için verilen izinler ve maden yataklarının bulunmasına yardımcı olanlara tanınan maddi imkânlar.

Teminat : Madencilik faaliyetlerinde Kanun hükümlerine ve tekniğe uygun çalışmayı temin amacı ile alınan nakit karşılığı olan geçici ödeme.

Bilanço Brüt Kârı : Yönetmelikteki örneğe göre hazırlanmış bilançoda, genel yönetim giderleri payı hariç tutularak hesaplanacak brüt kârdır.

Devlet Hakkı : Maden istihracı ile sağlanacak gelirden Devlet payına düşen kısım.

Madencilik Fonu : Madencilik faaliyetlerinde istikrarı sağlamak ve desteklemek amacı ile teşekkül ettirilmiş fon.

Kritik Cevher Stokları : Ekonominin buhranlı dönemleri geçiştirebilmesi için gerekli ekonomik büyüklükteki cevher stokları.

Yeminli Teknik Büro : Denetim ve gözetim dışında yönetmelikte belirtilen görevleri yürütmek üzere kurulmuş, çalışma alanlarında ihtisas sahibi olmuş, Devlet güvenliği açısından sakıncası bulunmayan mühendis ve personelden oluşan büro.

Devletin hüküm ve tasarrufu

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Devletin hüküm ve tasarrufu

MADDE 4. — Madenler Devletin hüküm ve tasarrufu altında olup, içinde buldukları arzın mülkiyetine tabi değildir.

Hakların bölünmezliği, devir ve intikali

MADDE 4. — Madenler üzerinde tesis olunan ilk müracaat (takaddüm) ihbar, arama ruhsatnamesi, buluculuk, ön işletme ruhsatı ve işletme ruhsatı haklarının hiç birisi hisselerle bölünemez. Her biri bir bütün halinde muameleye tabi tutulur.

Maden ruhsatları ve buluculuk hakkı, devredilebilir.

Durum maden siciline şerh edilir. Devir muamelesi maden siciline şerh edilmesi ile tamam olur.

Maden hak ve vecibeleri miras yolu ile intikal eder. Bu hak ve vecibeler, bütün mirasçılardan birine veya üçüncü bir şahsa devredilir. 6 ay içerisinde intikal işlemleri tamamlanmayan ruhsatlar fesh edilir. Devir ve intikâl işlemlerinin ne şekilde yapılacağı yönetmelikte belirtilir.

Madenler üzerindeki hakların devir ve intikali bu Kanun ve yönetmelikte gösterilen hükümlerin tatbikini geciktirmez.

Maden Hakkı

MADDE 5. — Maden hakları, medenî hakları kullanmaya ehil T. C. vatandaşlarına, madencilik yapabileceği statüsünde yazılı tüzelkişiliği haiz şirketlere, bu hususta yetkisi bulunan kamu iktisadî teşebbüsleri ile müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına verilir.

Maden hakları gerçek veya tüzel tek kişi adına verilir.

Devlet memurları diğer kamu görevlileri ilgili dairenin merkez ve taşra teşkilatında çalışan yevmiyeli ve mukaveleli personel, arama, ön işletme ve işletme ruhsatı alamaz.

Maden arama veya işletme hakkını haiz iken memur olanlar memuriyete geçişlerinden itibaren 6 ay zarfında bu haklarını devir etmeye mecburdurlar.

Üçüncü fıkradaki yasaklamaya tabi olup miras yoluyla kendisine maden ruhsatı intikal eden mirasçı, durumundaki mani hal ortadan kalkmadığı takdirde 4 üncü maddenin dördüncü fıkrası hükmü uygulanır.

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Hakların bölünmezliği, devir ve intikali

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Maden hakkı

MADDE 5. — Tasarının 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Hakların bölünmezliği, devir ve intikali

MADDE 5 — Madenler üzerinde tesis olunan ilk müracaat, (takaddüm) ihbar, arama ruhsatnamesi, buluculuk, ön işletme ruhsatı ve işletme ruhsatı haklarının hiç birisi hisselerle bölünemez. Her biri bir bütün halinde muameleye tabi tutulur.

Maden ruhsatları ve buluculuk hakkı, devredilebilir.

Durum maden siciline şerh edilir. Devir muamelesi maden siciline şerh edilmesi ile tamam olur.

Maden hak ve vecibeleri miras yolu ile intikal eder. Bu hak ve vecibeler, bütün mirasçılardan vekâletini havi bir vekâletname ile 6 ncı maddede belirtilen niteliklere sahip mirasçılardan birine veya üçüncü bir şahsa devredilir. Mirasçıların ittifak edememeleri halinde mirasçılardan birinin müracaatı ile mahkeme mirasçılardan bu hakkın en ehil olana tahsisine veya bu da mümkün olmazsa ruhsatın satılmasına karar verir. Mahkeme bu hususu basit muhakeme usulü ile halleder. Eğer dava söz konusu değil ise 6 ay içerisinde intikal işlemleri tamamlanmayan ruhsatlar fesh edilir. Devir ve intikal işlemlerinin ne şekilde yapılacağı yönetmelikte belirtilir.

Madenler üzerindeki hakların devir ve intikali bu Kanun ve yönetmelikte gösterilen hükümlerin tatbikini geciktirmez.

Maden hakkı

MADDE 6. — Maden hakları, madeni hakları kullanmaya ehil T.C. vatandaşlarına, madencilik yapabileceği statüsünde yazılı Türkiye Cumhuriyeti Kanunlarına göre kurulmuş tüzelkişiliği haiz şirketlere, bu hususta yetkisi bulunan kamu iktisadi teşebbüsleri ile müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına verir.

Maden hakları gerçek veya tüzel tek kişi adına verilir.

Devlet memurları diğer kamu görevlileri ilgili dairenin merkez ve taşra teşkilatınca çalışan yevmiyeli ve mukaveleli personel, arama ön işletme ve işletme ruhsatı alamaz.

Maden arama veya işletme hakkını haiz iken memur olanlar memuriyete geçişlerinden itibaren 6 ay zarfında bu haklarını devretmeye mecburdurlar.

3 üncü fıkradaki yasaklamaya tabi olup miras yoluyla kendisine maden ruhsatı intikal eden mirasçı,

(Hükümetin Metni)

Maden faaliyeti izne tabi yerler

MADDE 6. — Memleket kara sınırlarından itibaren ufken 500 metre mesafede maden arama, ön işletme ve işletme ruhsatı verilmez, Kara suları, iç sular ve bunların altındaki yerler bu tahdide tabi değildir.

Belediye imar sahaları içindeki maden arama, ön işletme ve işletme faaliyetleri belediyeden müsaade alınması ile yapılır. Ruhsat alındıktan sonra belediye imar sınırları içine alınan maden sahaları bu hükümden müstesnadır.

Orman, ağaçlandırma alanlarında, askeri yasak bölgelerde ve sit alanları yakınlarında madencilik faaliyetlerinde bulunulması ilgili Kanun hükümlerine göre izne tabidir.

Amme hizmeti veya umumun istifadesine tahsis edilmiş mücavir alan sınırları dışındaki yerlerde ve bu tür tesislere ufken 60 metre mesafede arama, ön işletme ve işletme yapılabilmesi ilgili dairenin müsaadesine bağlıdır.

Binalara ufken 60 metre avlu, bağ ve bahçelere 20 metre mesafede maden araması ve işletilmesi mülk sahibinin iznine bağlıdır. Bu madde hükümlerine tabi yerlerde izinsiz madencilik faaliyetinde bulunulduğunun tespiti halinde teminatın 1/3'ü irad kaydedilir. Tekerrürü halinde teminatın tamamı irad kaydedilerek ruhsat fesh olunur.

Maden hakkının verilmeyeceği durumlar

MADDE 7. — Arama, ön işletme veya işletme ruhsatı verilmiş maden sahası üzerinde başka ruhsat verilmemez.

Maden teşvik tedbirleri

MADDE 8. — Madencilik yatırımları, kalkınmada birinci derecede öncelikli yörelerde yapılacak yatırımlara sağlanan haklardan yararlandırılabilir.

Hangi madenlerin birinci fıkrada belirtilen haklardan yararlanabileceği, şartları ve diğer hususlar yönetmelikle tespit edilir.

Beyan usulü

MADDE 9. — Maden hakları ile ilgili bütün safhalarda teknik ve malî konularda yapılan beyanlar ve tanzim edilen raporlarla sair evraklar doğru kabul edilir.

Gerçek dışı, haksız ve yanıltıcı beyan ve projelerle Kanun hükümlerinin icraatını engelleyen, haksız suretle hak iktisap eden veya hak iktisabına sebep olanlar veya beyana aykırı icraatta bulunan ruhsat sahip-

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Maden faaliyeti izne tabi yerler

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Maden hakkının verilmeyeceği durumlar

MADDE 7. — Tasarının 7 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Maden teşvik tedbirleri

MADDE 8. — Tasarının 8 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Beyan usulü

MADDE 9. — Tasarının 9 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

durumundaki mani hal ortadan kalkmadığı takdirde 5 inci maddenin 4 üncü fıkrası hükmü uygulanır.

Maden faaliyeti izne tabi yerler

MADDE 7. — Memleket kara sınırlarından itibaren ufken 500 metre mesafede maden arama, ön işletme ve işletme ruhsatı verilmez. Kara suları, iç sular ve bunların altındaki yerler bu tahdide tabi değildir.

Belediye imar sahaları ve mücavir alanlar içindeki maden arama, ön işletme ve işletme faaliyetleri belediyeden müsaade alınması ile yapılır. Ruhsat alındıktan sonra belediye imar sınırları içine alınan maden sahaları bu hükümden müstesnadır.

Orman, ağaçlandırma alanlarında, askerî yasak bölgelerde ve sit alanları yakınlarında madencilik faaliyetlerinde bulunulması ilgili Kanun hükümlerine göre izne tabidir.

Amme hizmeti veya umumun istifadesine tahsis edilmiş mahallerde ve bu tür tesislere ufken 60 metre mesafe dahilinde arama ön işletme ve işletme yapılabilmesi Bakanlığın iznine bağlıdır.

Binalara ufken 60 metre, avlu, bağ ve bahçelere 20 metre mesafede maden araması ve işletilmesi mülk sahibinin iznine bağlıdır. Bu madde hükümlerine tabi yerlerde izinsiz madencilik faaliyetinde bulunulduğunun tespiti halinde teminatın 1/3'ü irad kaydedilir. Tekerrürü halinde teminatın tamamı irad kaydedilerek ruhsat fesh olunur.

Maden hakkının verilmeyeceği durumlar

MADDE 8. — Yürürlükte olan arama, ön işletme veya işletme ruhsatı verilmiş maden sahası üzerinde başka ruhsat verilmez.

Maden teşvik tedbirleri

MADDE 9. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu metninin 8 inci maddesi 9 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Beyan usulü

MADDE 10. — Madencilik faaliyetlerinin bu Kanun hükümlerine göre devam süresince teknik ve mali konularda yapılan yazılı beyanlar ile yetkili kişilerce tanzim edilen raporlar doğru kabul edilir.

(Hükümetin Metni)

leri ve görevliler durumlarının belirlendiği tarihten itibaren bu Kanun ile sahip oldukları her türlü hakları kaybederler ve 3 yıl süre ile bu Kanun hükümlerinden yararlanamazlar.

Ayrıca Bakanlıkça bu Kanunla kendilerine görev verilenlerden ikinci fıkrada belirtilen fiilleri işleyenlerin durumları bağlı buldukları meslek teşekküllerine de bildirilerek mesleki yayın organları vasıtasıyla ilan edilir.

Bunlardan memur veya kamu görevlisi olanlar hakkında disiplin kovuşturması yapılması için de durum çalışmaları kurumlara bildirilir.

Türk Ceza Kanununun ilgili hükümleri mahfuzdur.

Faaliyetlerin denetimi

MADDE 10. — Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı maden hakları ile ilgili bütün faaliyet ve vecibelerin yürütülmesi, kontrol ve denetimini yapmak ve yönlendirmek için teknik ve mali konuları yerinde incelemek maksadıyla ihtisaslaşmış diğer Devlet kuruluşlarını görevlendirerek inceleme raporu hazırlar.

Birinci fıkraya göre yapılan inceleme sonunda gerçek dışı ve/veya yanıltıcı beyanda buldukları tespit edilenler hakkında 9 uncu madde hükümleri uygulanır.

İncelemenin kimler tarafından nasıl yapılacağı ve raporların tanzimi ile diğer hususlar yönetmelikte belirtilir.

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Beyan ve raporlarda hata ve noksanlar tespit edildiği takdirde ilgililere 2 aylık bir süre verilerek bunların düzeltilmesi ihtar olunur. Yapılan yazılı ihtar rağmen hata veya noksanların giderilmemesi halinde yatırılan teminatın yarısı madencilik fonuna irat kaydolunarak ilgiliye teminatını eski haline getirmesi lüzumu bildirilir. Teminatı tamamlamayanlar hakkında 13 üncü madde hükmü uygulanır.

Bu Kanun hükümlerinin icraatını engelleyen beyan ve raporlar hususî bir maksatla hakikate aykırı tanzim edilmişse, bu durumun belirlendiği tarihten itibaren ilgililer sahip oldukları her türlü hakları kaybederler.

Gerçek dışı beyan ve raporlarla hak iktisap eden ve hak iktisabına sebep olanlar ile T.T.K.'na göre kurulmuş şirketlerin yetkili organlarında görev alanlar ve bunların birinci derecede kan hısımları 3 yıl süre ile bu Kanun hükümlerinden yararlanamazlar. Ayrıca Bakanlıkça bu Kanunla kendilerine görev verilenlerden 2 nci fıkrada belirtilen fiilleri işleyenlerin durumları bağlı buldukları meslek teşekküllerine de bildirilerek mesleki yayın organları vasıtasıyla ilan edilir.

Bunlardan memur veya kamu görevlisi olanlar hakkında disiplin kovuşturması yapılması için de durum çalıştıkları kurumlara bildirilir.

Türk Ceza Kanununun ilgili hükümleri mahfuzdur.

Faaliyetlerin denetimi

MADDE 10. — Tasarının 10 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Faaliyetlerin denetimi

MADDE 11. — Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, maden hakları ile ilgili bütün faaliyetlerin yürütülmesini ve vebelerin yerine getirilmesini kontrol ve denetimini yapmak ve yönlendirmek için teknik ve malî konuları yerinde incelemek maksadıyla ihtisaslaşmış diğer Devlet kuruluşlarından da yararlanarak inceleme raporu hazırlar.

Birinci fıkraya göre yapılan inceleme sonunda gerçek dışı ve/veya yanıltıcı beyanda buldukları tespit edilenler hakkında 10 uncu madde hükümleri uygulanır.

İnceleme yapacakların nitelikleri, incelemenin nasıl yapılacağı ve raporların tanzimi ile diğer hususlar yönetmelikte belirtilir.

(Hükümetin Metni)

Kantar ve sevk fişi

MADDE 11. — Hertürlü maden naklinde kantar fişi ve sevk fişi tanzim edilmesi mecburidir. Bu hükme aykırı olarak yapılan sevklerde, nakledilen madenin değeri kadar ağır para cezası ile birlikte nakledilen madenin ve naklinde kullanılan aracın müsaderesine hükmolunur. Müsadere olunan araç ve maden satılarak bedeli Madencilik Fonuna irad kaydedilir.

Satılmayan madenin devlet hakkı ile birlikte rayiç değeri nakledenden tahsil edilerek mal kendisinde bırakılır.

Maden hakkı olmayan kişiler tarafından çıkarılan cevherlere el konularak bunlar hakkında 1 inci fıkra hükümleri uygulanır. Bu şekilde maden çıkarılması Devlet malına karşı işlenmiş fiil sayılır.

Bu madde ile ilgili kontroller valiliklerce yürütülür.

Harçlar ve teminatlar

MADDE 12. — Her türlü maden ruhsatının alınabilmesi için Harçlar Kanunu ile belirlenen harçların, şartları ve miktarları aşağıda belirtilen şekilde tespit edilecek teminatların ödenmiş olması gereklidir. Saha terk edildiği takdirde teminatların kalan kısmı iade edilir.

Teminatlar ruhsat alanları ile orantılı olarak arama ruhsatı için hektar başına 250.- lira, ön işletme ruhsatı için hektar başına 500.- lira, işletme ruhsatı için hektar başına 1000.- liradır. Bu miktarlar her yıl bütçe kanunlarında günün ekonomik şartlarına göre yeniden tespit edilir.

Ruhsat alanlarının sınırları iki defaya mahsus olmak üzere hak sahiplerinin müracaatı ile değiştirilebilir. Aynı şahsa ait bitişik gayrimenkullere ait ruhsatlar talep üzerine tek ruhsat altında birleştirilebilir. Teminatlar son duruma göre yeniden tespit edilir. Ruhsat alanlarının değiştirilmesi, ruhsatların birleştirilmesi ile ilgili işlemler yönetmeliğinde belirlendiği şekilde yapılır.

Teminatların irad kaydedilen kısımları ile bu Kanuna göre teminattan yapılan kesintiler 3 ay içerisinde tama iblağ edilmediği takdirde geri kalan teminat da irad kaydedilir. İkinci 3 aylık dönem sonuna kadar teminat tekrar yatırılmadığı takdirde maden ruhsatı fesh edilir.

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Kantar ve sevk fişi

MADDE 11. — Tasarının 11 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Harçlar ve teminatlar

MADDE 12. — Tasarının 12 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Kantar ve sevk fişi

MADDE 12. — Her türlü madenin; sevk fişi ve sevkiyat güzergâhı üzerindeki en yakın kantardan alınmış kantar fişi ile nakledilmesi mecburdur. Bu hükme aykırı olarak yapılan sevklerde nakledilen madenin 5 kat değeri tutarında ağır para cezası ile birlikte madenin müsaderesine hükmolunur. Konu ile ilgili işlemler valiliklerce yürütülür. Valilik bir olay vukuunda evrakları tekemmül ettirerek adli makamlara iletir. Mahkeme kararı kesinleşinceye kadar cevhere el koyar. Karar kesinleştikten sonra müsadere olunan maden satılarak bedeli madencilik Fonuna irat kaydedilir.

Tahkikat neticesi ruhsat sahibinin kaçakçılığı tespit edildiği takdirde ruhsat teminatı Madencilik Fonuna irat kaydedilir.

Maden hakkı olmayan kişiler tarafından çıkarılan cevherlere el konularak bunlar hakkında 1 inci fıkra hükümleri uygulanır. Bu şekilde maden çıkarılması Devlet malına karşı işlenmiş fiil sayılır.

Harçlar ve teminatlar

MADDE 13. — Her türlü maden ruhsatının alınabilmesi için Harçlar Kanununun belirlediği harçlar ile şartları ve miktarları aşağıda belirtilen şekilde tespit edilecek teminatların ödenmiş olması gereklidir. Saha terk edildiği takdirde teminatların kalan kısmı iade edilir.

Teminatlar ruhsat alanları ile orantılı olarak arama ruhsatı için hektar başına 250 lira, ön işletme ruhsatı için hektar başına 500 lira, işletme ruhsatı için hektar başına 1 000 liradır. Bu miktarlar her yıl bütçe kanunlarında güncel ekonomik şartlarına göre yeniden tespit edilir.

Ruhsat alanlarının sınırları iki defaya mahsus olmak üzere hak sahiplerinin müracaatı ile değiştirilebilir. Aynı şahsa ait bitişik sahalara ait ruhsatlar talep üzerine tek ruhsat altında birleştirilebilir. Teminatlar son duruma göre yeniden tespit edilir. Ruhsat alanlarının değiştirilmesi ruhsatların birleştirilmesi ile ilgili işlemler yönetmeliğinde belirlendiği şekilde yapılır.

Teminatların irat kaydedilen kısımları ile bu Kanuna göre teminattan yapılan kesintiler 3 ay içerisinde tama iblağ edilmediği takdirde geri kalan te-

Devlet hakkı

MADDE 13. — Maden sahasından çıkarılacak cevherlerden işletme yıllık brüt kârının % 5'i Devlet hakkı olarak, % 5'i Madencilik Fonu iştiraki şeklinde her yıl mart ayının son günü akşamına kadar ilgili Daire tarafından tahakkuk ettirilerek, ruhsat sahibince Devlet hakkı Hazineye, fon iştiraki ise Etibank'a ödenir.

Devlet hakkının ve fon iştirakinin tahakkukuna esas teşkil edecek bilanço yönetmelikle belirlendiği şekilde hazırlanır.

İhbar ve buluculuk hakkı

MADDE 14. — Reşit her Türk vatandaşının daha evvel tespit edilmemiş bir maden zuhurunu yürürlükte bulunan bir arama ve ön işletme ruhsat sahasında olmamak üzere cins, yer ve ebadı ile birlikte ilgili daireye bildirmesi ile ihbar hakkı doğar.

Ruhsat sahibi, arama, ön işletme ruhsatları sürelerinde faaliyet raporu ile zuhurunu bildirdiği madenlerin de bulucusu sayılır.

İhbar ve buluculuk hakkı ile ilgili işlemler yönetmelikle belirtilir.

İhbar ve buluculuk hakkı mevcut sahalarda o madenler için işletmeye geçildiği andan itibaren yıllık işletme brüt bilanço kârının % 1'i ihbar, % 2'si buluculuk hakkı olarak her yıl mart ayının son günü akşamına kadar ruhsat sahibi tarafından ilgili Daireye yatırılır. Süresi içinde yatırılmayan ihbar veya buluculuk hakkı tutarları ruhsat teminatlarından kesilerek ilgili daire tarafından hak sahibine ödenir.

Aynı yılın son günü akşamına kadar ihbar veya buluculuk hakkı ile ilgili alacaklar, hak sahibince mücbir bir sebebe dayanmaksızın alınmadığı takdirde Madencilik Fonuna irad edilmektedir.

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Devlet hakkı

MADDE 13. — Tasarının 13 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İhbar ve buluculuk hakkı

MADDE 14. — Reşit her Türk vatandaşının daha evvel tespit edilmemiş bir maden zuhurunu yürürlükte bulunan bir arama ve ön işletme ruhsat sahasında olmamak üzere cins, yer ve ebadı ile birlikte ilgili daireye bildirmesi ile ihbar hakkı doğar.

Ruhsat sahibi, arama, ön işletme ruhsatları sürelerinde faaliyet raporu ile zuhurunu bildirdiği madenlerin de bulucusu sayılır.

İhbar ve buluculuk hakkı ile ilgili işlemler yönetmelikte belirtilir.

İhbar ve buluculuk hakkı mevcut sahalarda o madenler için ön işletmeye ve/veya işletmeye geçildiği andan itibaren yıllık işletme brüt bilanço kârının % 1'i ihbar, % 2'si buluculuk hakkı olarak her yıl Mart ayının son günü akşamına kadar ruhsat sahibi tarafından ilgili Daireye yatırılır. Süresi içinde yatırılmayan ihbar veya buluculuk hakkı tutarları ruhsat teminatlarından kesilerek ilgili daire tarafından hak sahibine ödenir.

Aynı yılın son günü akşamına kadar ihbar veya buluculuk hakkı ile ilgili alacaklar, hak sahibince mücbir bir sebebe dayanmaksızın alınmadığı takdirde Madencilik Fonuna irad kaydedilir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

minat da irat kaydedilir. İkinci 3 aylık dönem sonuna kadar teminat tekrar yatırılmadığı takdirde maden ruhsatı feshedilir.

Devlet hakkı

MADDE 14. — Maden sahasından çıkarılacak cevherlerden işletme yıllık brüt kârının % 5'i Devlet hakkı olarak, % 5'i Madencilik Fon iştiraki şeklinde her yıl mart ayının son günü akşamına kadar ilgili daire tarafından tahakkuk ettirilerek, ruhsat sahibince Devlet hakkı Hazineye, fon iştiraki ise Etibank'a ödenir.

Çıkardığı cevheri kendi fabrikasında hammadde girdi olarak kullanan şirketler için Devlet hakkına esas olacak değer bilançoda maliyetin asgari % 30'u kadar brüt kâr kabul edilerek hesaplanır.

Devlet hakkının ve fon iştirakinin tahakkukuna esas teşkil edecek bilançe yönetmelikle belirlendiği şekilde hazırlanır.

İhbar ve buluculuk hakkı

MADDE 15. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu metninin 14 üncü maddesi 15 inci maddede olarak aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Metni)

İlk müracaat arama ruhsatı

MADDE 15. — Madenler, arama ruhsatı ile aranır. Göl sularının ihtiva ettiği madenler ile mermer için 250 hektara kadar ayrı ayrı, diğer madenler için ise alan sınırlaması olmaksızın tek ruhsat verilir.

Müracaatlarda öncelik hakkı esastır. Müracaat ilgili daireye veya valiliklere 1/25.000 ölçekli haritalarda koordinatları verilen noktalarla sınırlandırılmış alanlar için yapılır. Talep edilen sahanın müsait olup olmadığı müracaatçıya bildirilir ve 15 gün süre ile saha müracaatçı adına kapalı tutulur. Süresi sonuna kadar gerekli işlemleri tamamlanmayan müracaatlar iptal edilir.

Arama veya ön işletme ruhsatlı veya geçici olarak kapatılmış sahalarda da rezervasyon yaptırılabilir. Saha herhangi bir sebeple açıldığında rezervasyon sırasına göre arama ruhsatı müracaat hakkı doğar.

İşlemleri tamamlanan, harç ve teminatları yatırılmış müracaatlara arama ruhsatı verilir.

Bu maddeye göre yapılacak müracaatların ve işlemlerle arama ruhsatının verilmiş şekli yönetmelikte belirtilir.

Arama faaliyeti dönemleri

MADDE 16. — Arama ruhsatı 8'er aylık 3 arama dönemi ve 6 aylık proje hazırlık dönemi olmak üzere toplam 30 aydır, bu süre uzatılamaz.

Her arama faaliyet dönemi son günü akşamına kadar ruhsat sahibi, en az bir maden mühendisi tarafından hazırlanmış faaliyet raporlarını, eğer ön işletme ruhsatı talebinde bulunacak ise işletme projesini ilgili daireye vermek zorundadır.

Faaliyet raporları veya projeler süresi içinde verildiği takdirde teminatın 1/4'i ruhsat sahibine iade edilir. Süre sonunda rapor veya projeler verilmemiş takdirde o döneme ait teminat Madencilik Fonuna irad kaydedilir.

İşletme ve işletme ruhsatı talebinde bulunulabilmesi için arama ruhsat süresi son günü akşamına kadar bütün arama faaliyet raporlarının teslim edilmiş olması gerekir.

Şartları yerine getirilmeyen arama ruhsatları, süreleri sonunda fesh edilir ve saha otomatik olarak yeni aramalara açılır.

Faaliyet raporlarının ne şekilde tanzim edileceği ve ihtiva edeceği hususlar yönetmelikte belirtilir.

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

İlk müracaat arama ruhsatı

MADDE 15. — Tasarının 15 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Arama faaliyeti dönemleri

MADDE 16. — Arama ruhsatı 8'er aylık 3 arama dönemi ve 6 aylık proje hazırlık dönemi olmak üzere toplam 30 aydır, bu süre uzatılamaz.

Her arama faaliyet dönemi son günü akşamına kadar ruhsat sahibi, faaliyet raporlarını, eğer ön işletme ruhsatı talebinde bulunacak ise ön işletme projesini işletme ruhsatı talebinde bulunacak ise işletme projesini ilgili Daireye vermek zorundadır.

Faaliyet raporları veya projeler süresi içinde verildiği takdirde teminatın 1/4'i ruhsat sahibine iade edilir. Süre sonundan rapor veya projeler verilmediği takdirde o döneme ait teminat Madencilik Fonuna irad kaydedilir.

İşletme ve işletme ruhsatı talebinde bulunulabilmesi için arama ruhsat süresi son günü akşamına kadar bütün arama faaliyet raporlarının teslim edilmiş olması gerekir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

İlk müracaat arama ruhsatı

MADDE 16. — Madenler arama ruhsatı ile aranır. Mermer için 250 hektara kadar, göl sularının ihtiva ettiği madenler için 2.000 hektara kadar ayrı ayrı diğer bütün madenler için ise alan sınırlaması olmaksızın ve maden ismi belirtmeksizin tek ruhsat verilir.

Müracaatlarda öncelik hakkı esastır. Müracaat ilgili daireye veya valiliklere 1/25.000 ölçekli haritalarda koordinatları verilen noktalarla sınırlandırılmış alanlar için yapılır. Talep edilen sahanın müsait olup olmadığı müracaatçıya bildirilir ve 15 gün süre ile saha müracaatçı adına kapalı tutulur. Süresi sonuna kadar gerekli işlemleri tamamlamayan müracaatlar iptal edilir.

Arama veya ön işletme ruhsatlı veya geçici olarak kapatılmış sahalarda da o sahaya tekabül eden teminatın beşte biri rezervasyon ücreti olarak madencilik fonuna yatırıldığı takdirde rezervasyon yaptırılabilir. Saha herhangi bir sebeple açıldığında rezervasyon sırasına göre arama ruhsatı müracaat hakkı doğar.

İşlemleri tamamlanan, harç ve teminatları yatırılmış müracaatlara arama ruhsatı verilir.

Bu maddeye göre yapılacak müracaatların ve işlemlerle arama ruhsatının verilmiş şekli yönetmelikte belirtilir.

Arama faaliyeti dönemleri

MADDE 17. — Arama ruhsatı 8'er aylık 3 arama dönemi ve 6 aylık proje hazırlık dönemi olmak üzere toplam 30 aydır. Bu süre uzatılamaz.

Her arama faaliyet dönemi son günü akşamına kadar ruhsat sahibi en az bir jeoloji ve bir maden mühendisi tarafından hazırlanan arama faaliyet raporlarını, eğer ön işletme ruhsatı talebinde bulunacak ise en az bir maden mühendisi tarafından hazırlanan ön işletme projesini işletme ruhsatı talebinde bulunacak ise en az bir maden mühendisi tarafından hazırlanan işletme projesini ilgili daireye vermek zorundadır.

Faaliyet raporları veya projeler süresi içinde verildiği takdirde teminatın 1/4'i ruhsat sahibine iade edilir. Süre sonunda rapor veya projeler verilmediği takdirde o döneme ait teminat Madencilik Fonuna irat kaydedilir.

Aramanın sınırları

MADDE 17. — Arama ruhsatı sahibi, arama faaliyetinin teknik gereklerini yerine getirebilmek için çevresindeki ruhsat sahalarında, saha veya işletmeye zarar vermeyecek şekilde ve yaptığı çalışmalardan hiç bir hak iddia etmemek kaydı ile prospeksiyon yapabilir. Arama ruhsat sahibinin, prospeksiyon yaptığı işletme ruhsat sahalarında daha evvel kayıtlara geçmemiş bir maden varlığının tespitinde 14 üncü madde hükümlerine göre ihbar hakkı doğar.

Ön işletme ruhsatı

MADDE 18. — Arama ruhsat sahibi arama ve rezerv tespit çalışmalarının olumlu bir gelişme gösterdiğini, arama ve diğer faaliyetlere bir süre daha devam edilmesi ile daha büyük işletme veya tesis kurma imkânlarının doğabileceğini beyanla ön işletme projesi vererek ön işletme ruhsatı talebinde bulunabilir.

İşlemlerini tamamlayan arama ruhsat sahibi ön işletme ruhsatı almaya hak kazanır.

Ön işletme ruhsatı için müracaat işlemleri, ön işletme projesinin kimler tarafından ve ne şekilde tanzim edileceği yönetmelikle düzenlenir.

Ön işletme faaliyeti

MADDE 19. — Ön işletme ruhsat süresi üç yıldır. Bu süre uzatılamaz. Ön işletme faaliyet raporlarının ruhsat verildiği tarihten itibaren azami birer yıl ara ile ilgili daireye teslim edilmiş olması gerekir. Teslim edilen faaliyet raporları ile teminatların 1/3'ü iade olunur. Aksi takdirde Madencilik Fonuna irad kaydedilir.

Ön işletme faaliyet raporlarının kimler tarafından ne şekilde tanzim edileceği yönetmelikte belirtilir.

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Şartları yerine getirilmeyen arama ruhsatları, süreleri sonunda fesh edilir ve saha otomatik olarak yeni aramalara açılır.

Faaliyet raporlarının ön işletme projesinin, işletme projesinin ne şekilde ve kimler tarafından tanzim edileceği ve ihtiva edeceği hususlar yönetmelikte belirtilir.

Aramanın sınırları

MADDE 17. — Tasarının 17 nci madesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Ön işletme ruhsatı

MADDE 18. — Tasarının 18 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Ön işletme faaliyeti

MADDE 19. — Tasarının 19 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

İşletme ve işletme ruhsatı talebinde bulunulabilmesi için arama ruhsat süresi son günü akşamına kadar bütün faaliyet raporlarının teslim edilmiş olması gerekir.

Şartları yerine getirilmeyen arama ruhsatları, süreleri sonunda feshedilir ve saha otomatik olarak yeni aramalara açılır.

Faaliyet raporlarının ön işletme projesinin, işletme projesinin ne şekilde tanzim edileceği ve ihtiva edeceği hususlar yönetmelikte belirtilir.

Aramanın sınırları

MADDE 18. — Arama ruhsat sahibi, arama faaliyetinin teknik gereklerini yerine getirebilmek için çevresindeki ruhsat sahalarında, saha veya işletmeye zarar vermeyecek şekilde prospeksiyon yapabilir. Arama ruhsat sahibinin, prospeksiyon yaptığı işletme ruhsat sahalarında daha evvel kayıtlara geçmemiş bir maden varlığının tespitinde 15 inci madde hükümlerine göre sadece ihbar hakkı doğar.

Ön işletme ruhsatı

MADDE 19. — Arama ruhsat sahibi arama ve rezerv tespit çalışmalarının olumlu bir gelişme gösterdiğini, arama ve diğer faaliyetlere bir süre daha devam edilmesi ile daha büyük işletme veya tesis kurma imkânlarının doğabileceğini beyanla ön işletme projesi vererek ön işletme ruhsatı talebinde bulunabilir.

İşlemlerini tamamlayan arama ruhsat sahibi ön işletme ruhsatı almaya hak kazanır.

Ön işletme ruhsatı için müracaat işlemleri, ön işletme projesinin ne şekilde tanzim edileceği yönetmelikle düzenlenir.

Ön işletme faaliyeti

MADDE 20. — Ön işletme ruhsat süresi üç yıldır. Bu süre uzatılamaz. Ön işletme faaliyet raporlarının ruhsat verildiği tarihten itibaren azami birer yıl ara ile ilgili daireye teslim edilmiş olması gerekir. Teslim edilen faaliyet raporları ile teminatların 1/3'ü iade olunur. Aksi takdirde Madencilik Fonuna irad kaydedilir.

Ön işletme faaliyet raporlarının ne şekilde tanzim edileceği yönetmelikte belirtilir.

(Hükümetin Metni)

Arama ve ön işletme dönemlerinde cevher istihracı

MADDE 20. — Arama ve ön işletme ruhsat süresi boyunca ruhsat sahibi faaliyet raporlarıyla tespit edilen görünür rezervin 1/10'una kadar cevheri istihraç edip satabilir, fazlası Hazineye intikal eder. Cevher istihracı bir maden mühendisi nezaretinde yapılır.

Sahaların yeni aramalara açılması

MADDE 21. — Arama ruhsat süresi sonuna kadar ruhsat sahibi faaliyet raporları ile işletilmeye elverişli cevher bulamadığını bildirmiş veya ruhsatın herhangi bir döneminde kendiliğinden sahayı terk etmiş veya ön işletme veya işletme talebinde bulunmamış ise, saha, arama sürecinin hitamında otomatik olarak yeni aramalara açılır.

İşletme ruhsatı için müracaat

MADDE 22. — Ruhsat sahibinin, arama veya ön işletme ruhsat süresi sonuna kadar ilgili daireye müracaatı ve işletme ruhsatı talebinde bulunması ile işletme ruhsat hakkı doğar.

İşletme ruhsatı alınabilmesi için, raporlarla tespit edilmiş işletmeye elverişli ekonomik cevherlerin bilahara gerektiğinde taksire mesnet teşkil edecek şekilde işletme sınırlarının, işletmeye alınma sıralarının ve ilk işletmeye alınacak maden içinde işletme projesinin ilgili daireye verilmesi gerekir.

İşletme ruhsatı verilmesi ile ilgili işlemler, işletme sınırlarının tespit şekli, işletme projesinin kimler tarafından nasıl hazırlanacağı ve neleri ihtiva edeceği yönetmelikte belirtilir.

İşletme ruhsat süresi

MADDE 23. — İşletme ruhsatı süresi on yıldan az olamaz. Bu süre, talep üzerine ilgili Daire tarafından maden rezervlerinin kaynak israfına sebep olmayacak şekilde aranması, bulunan maden kaynak ve damarlarının rasyonel bir şekilde işletilmesi için gerekli ve zorunlu yatırımların yapılmış ve tesislerin inşa edilmiş olması, tesislerin üretimi seferber edecek şekilde çalıştırılmasının sağlanması ve benzeri şartların bulunması halinde uzatılabilir.

Ancak toplam süre altmış yılı geçemez. Süre, ruhsatın verildiği tarihte başlar.

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Arama ve ön işletme dönemlerinde cevher istihracı

MADDE 20. — Tasarının 20 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Sahaların yeni aramalara açılması

MADDE 21. — Tasarının 21 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İşletme ruhsatı için müracaat

MADDE 22. — Tasarının 22 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İşletme ruhsat süresi

MADDE 23. — Tasarının 23 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Arama ve ön işletme dönemlerinde cevher istihracı

MADDE 21. — Arama ve ön işletme ruhsat süresi boyunca ruhsat sahibi faaliyet raporlarıyla tespit edilen görünür rezervin 1/10'una kadar cevheri istihraç edip satabilir. Fazlası tespit edildiği takdirde 12 nci madde hükümleri uygulanır. Cevher istihracı bir maden mühendisi nezaretinde yapılır.

Sahaların yeni aramalara açılması

MADDE 22: — Arama ruhsat süresi sonuna kadar ruhsat sahibi faaliyet raporları ile işletilmeye elverişli cevher bulamadığını bildirmiş veya ruhsatın herhangi bir döneminde kendiliğinden sahayı terk etmiş veya ön işletme veya işletme talebinde bulunmamış ise, saha, arama süresinin hitamında otomatik olarak yeni aramalara açılır.

Yeni aramalara açılan sahaya aynı anda birden fazla müracaat olursa şahıslardan, ilgili direde anında açık artırma şeklinde Madencilik Fonuna en fazla parayı bağışlayana ruhsat verilir.

İşletme ruhsatı için müracaat

MADDE 23. — Ruhsat sahibinin, arama veya ön işletme ruhsat süresi sonuna kadar ilgili daireye müracaatı ve işletme ruhsatı talebinde bulunması ile işletme ruhsat hakkı doğar.

İşletme ruhsatı alınabilmesi için, raporlarla tespit edilmiş işletmeye elverişli ekonomik cevherlerin bilahare gerektiğinde taksire mesnet teşkil edecek şekilde işletme sınırlarının, işletmeye alınma sıralarının ve ilk işletmeye alınacak maden içinde işletme projesinin ilgili daireye verilmesi gerekir.

İşletme ruhsatı verilmesi ile ilgili işlemler, işletme sınırlarının tespit şekli, işletme projesinin nasıl hazırlanacağı ve neleri ihtiva edeceği yönetmelikte belirtilir.

İşletme ruhsat süresi

MADDE 24. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu metninin 23 üncü maddesi 24 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Metni)

İşletme izni

MADDE 24. — İşletme ruhsat sahibi sahasında her hangi bir maden için proje vererek işletme izni almadan işletme faaliyetinde bulunamaz.

İlk işletme izni, 22 nci maddeye göre işletme projesinin ilgili daireye tevdi üzerine işletme ruhsatı ile birlikte verilir. Bu iznin verilmiş tarihinden itibaren altı ay içerisinde ruhsat sahibi madeni işletmeye almak zorundadır. Aksi takdirde ruhsat münfesi olur.

İşletme izninin verilmiş şekli yönetmelikte belirtilir.

İşletme izninin devir edilemeyeceği

MADDE 25. — İşletme izni devredilemez. İşletme ruhsatı bir bütün olarak ve yönetmelikte belirtilecek esaslar çerçevesinde devredilebilir.

Madenlerin işletmeye alınması

MADDE 26. — İşletme ruhsat sahibi 22 nci madde hükümleri uyarınca işletmeye alma sırasını bildirdiği madenleri, en fazla beşer yıl ara ile işletmeye almak zorundadır.

Değişik dönemlerde süresi içinde işletmeye alınmayan madenler ile ruhsat sahası içinde henüz işletmeye alınmamış diğer madenler 22 nci maddenin ikinci fıkrasında belirtildiği şekilde ruhsat sahibince bildirilmiş taksir sınırlarına göre ilgili dairece taksir edilerek ruhsat alanı sadece işletmeye alınmış madenleri içine alacak şekilde küçültülür.

İşletme faaliyeti

MADDE 27. — Bir işletme ruhsatındaki her işletme izni ile ilgili bütün faaliyetler ayrı ayrı yürütülür.

Proje değişikliğinin uygulamaya geçmeden ilgili daireye bildirilmesi zorunludur. Aksi halde dokuzuncu maddeye göre işlem yapılır.

İşletme süresince ruhsat sahibi her yıl mart ayı sonuna kadar her işletme izni için işletme faaliyet raporunu, imalat haritasını, bilançosunu, arama faaliyet raporunu ve bir sonraki yıl için üretim programını ilgili daireye vermek zorundadır.

İki yıl üst üste yukarıdaki fıkrada belirtilen hususlar yerine getirilmediği takdirde işletme teminatı Madencilik Fonuna irad kaydedilir. Üç yıl içinde bütün noksanlıklar tamamlanmamış ise ruhsat iptal olunur.

İşletme faaliyet raporlarının, imalat haritasının, üretim programlarının kimler tarafından ne şekilde tanzım edileceği yönetmelikte belirtilir.

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

İşletme izni

MADDE 24. — Tasarının 24 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İşletme izninin devir edilemeyeceği

MADDE 25. — Tasarının 25 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Madenlerin işletmeye alınması

MADDE 26. — Tasarının 26 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İşletme faaliyeti

MADDE 27. — Bir işletme ruhsatındaki her işletme izni ile ilgili bütün faaliyetler ayrı ayrı yürütülür.

Proje değişikliğinin uygulamaya geçmeden ilgili daireye bildirilmesi zorunludur. Aksi halde dokuzuncu maddeye göre işlem yapılır.

İşletme süresince ruhsat sahibi her yıl mart ayı sonuna kadar her işletme izni için işletme faaliyet raporunu, imalat haritasını, bilançosunu, arama faaliyet raporunu ve bir sonraki yıl için üretim programını ilgili Daireye vermek zorundadır.

Yukarıdaki fıkrada belirtilen hususlar iki defa yerine getirilmediği takdirde işletme teminatı Maden-

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

İşletme izni

MADDE 25. — İşletme ruhsat sahibi sahasında herhangi bir maden için proje vererek işletme izni almadan işletme faaliyetinde bulunamaz.

İlk işletme izni, 23 üncü maddeye göre işletme projesinin ilgili daireye tevdi üzerine işletme ruhsatı ile birlikte verilir. Bu iznin verilmiş tarihinden itibaren altı ay içerisinde ruhsat sahibi madeni işletmeye almak zorundadır. Aksi takdirde ruhsat münfesi olur.

İşletme izninin verilmiş şekli yönetmelikte belirtilir.

İşletme izninin devir edilemeyeceği

MADDE 26. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu metninin 25 inci maddesi 26 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madenlerin işletmeye alınması

MADDE 27. — İşletme ruhsat sahibi 23 üncü madde hükümleri uyarınca işletmeye alma sırasını bildirdiği madenleri, en fazla beşer yıl ara ile işletmeye almak zorundadır.

Değişik dönemlerde süresi içinde işletmeye alınmayan madenler ile ruhsat sahası içinde henüz işletmeye alınmamış diğer madenler 23 üncü maddenin 2 nci fıkrasında belirtildiği şekilde ruhsat sahibince bildirilmiş taksir sınırlarına göre ilgili dairece taksir edilerek ruhsat alanı sadece işletmeye alınmış madenleri içine alacak şekilde küçültülür.

İşletme faaliyeti

MADDE 28. — Bir işletme ruhsatındaki her işletme izni ile ilgili bütün faaliyetler ayrı ayrı yürütülür.

Proje değişikliğinin uygulamaya geçmeden ilgili daireye bildirilmesi zorunludur. Aksi halde 10 uncu maddeye göre işlem yapılır.

İşletme süresince ruhsat sahibi her yıl mart ayı sonuna kadar her işletme izni için işletme faaliyet raporunu, imalat haritasını, bilançosunu, arama faaliyet raporunu ve bir sonraki yıl için üretim programını ilgili daireye vermek zorundadır.

Yukarıdaki fıkrada belirtilen hususlar iki defa yerine getirilmediği takdirde işletme teminatı Ma-

Ihale

MADDE 28. — Herhangi bir sebeple düşmüş, terk edilmiş veya taksir edilmiş işletme ruhsat sahaları 2886 sayılı Kanuna göre ihale edilir.

Ihale gelirleri Madencilik Fonuna aktarılır.

İşletmede fennî nezaretçi

MADDE 29. — İşletme ruhsat sahibi işletme süresince en az bir maden mühendisini fennî nezaretçi olarak görevlendirmek zorundadır.

Fennî nezaretçinin görev, yetki, sorumlulukları ile diğer hususlar yönetmelikte belirtilir.

Terk

MADDE 30. — Herhangi bir ruhsat döneminde, ruhsat sahibi sahasında madencilik faaliyetinde bulunmayacağını ve ruhsat hakkından vaz geçeceğini dilekçe ile ilgili daireye bildirmek suretiyle terk talebinde bulunabilir.

Ancak dilekçeye son durumu gösterir raporu eklemek ve ayrıca gerekli emniyet tedbirlerini yerine getirdiğini belirtmek zorundadır. Bu durumda teminat kendisine iade edilir.

Terkedilen ruhsat sahaları sınırları kaldırılarak yeni aramalara açılır.

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

cilik Fonuna irad kaydedilir. Üç yıl içinde bütün noksanlıklar tamamlanmamış ise ruhsat iptal olunur.

İşletme faaliyet raporlarının imalat haritasının, üretim programlarının kimler tarafından ne şekilde tanzim edileceği yönetmelikte belirtilir.

İhale

MADDE 28. — Herhangi bir sebeple düşmüş, terk edilmiş veya taksir edilmiş işletme ruhsat sahaları 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa göre ihale edilir.

İhale gelirleri Madencilik Fonuna aktarılır.

İşletmede fennî nezaretçi

MADDE 29. — Tasarının 29 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Terk

MADDE 30. — Tasarının 30 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

denoilik Fonuna irad kaydedilir. Üç yıl içinde bütün noksanlıklar tamamlanmamış ise ruhsat iptal olunur.

İşletme faaliyet raporlarının imalat haritasının, üretim programlarının kimler tarafından ne şekilde tanzim edileceği yönetmelikte belirtilir.

İhale

MADDE 29. — Herhangi bir sebeple düşmüş, terk edilmiş veya taksir edilmiş işletme ruhsat sahaları, ilgili dairede ve vilayetlerde bakanlıkça onaylanmış listeler halinde 3 ay süre ile ilan edilerek; yine bu listelerde belirtilen tarihte, bakanlıkça öngörülen şartlarla ilgili dairede yapılacak açık artırma ile ihale edilir.

Açık artırmada taban fiyat ruhsat alımına teka-bül eden teminat kadar olup, bu bedel üzerinden en yüksek değeri veren talip ruhsat almaya hak kazanır.

Yapılan ihalede sahaya talip çıkmaz ise saha, 3 ay süre ile bekletilerek teminat kadar meblağı ihale bedeli olarak yatırmayı taahhüt eden ilk talibine verilir. 3 ay sonunda sahaya talip çıkmaz ise otomatik olarak aramalara açılır.

İşletmede fennî nezaretçi

MADDE 30. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu metninin 29 uncu maddesi 30 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Terk

MADDE 31. — Herhangi bir ruhsat döneminde, ruhsat sahibi sahasında madencilik faaliyetinde bulunmayacağını ve ruhsat hakkından vaz geçeceğini dilekçe ile ilgili daireye bildirmek suretiyle terk talebinde bulunabilir.

Ancak dilekçeye son durumu gösterir raporu eklemek ve ayrıca gerekli emniyet tedbirlerini yerine getirdiğini belirtmek zorundadır. Bu durumun bakanlıkça yerinde tespit ve kabulünü müteakip geri kalan teminat kendisine iade edilir.

Terk edilen ruhsat sahaları sınırları kaldırılarak yeni aramalara açılır. 29 uncu madde hükümleri mahfuzdur.

(Hükümetin Metni)

Tesislerin intikali

MADDE 31. — Arama, ön işletme ve işletme ruhsatının fesholunması, yürürlük sürelerinin bitmesi veya terk sebebiyle sona ermesi hallerinde ruhsat sahibine tazminat verilmeksizin kuyular, galeriler ve bunların muhafazası için yapılmış olan iksa tesisleri Hazineye intikal eder.

Birinci fıkra şümulü dışında kalan tesis, vasıta, alet ve malzeme ruhsat sahibine aittir.

Madencilik fonu

MADDE 32. — Madencilik arama, teknolojik araştırma, geliştirme, proje, tesis, altyapı, istihsal ve ihracat finansman kredileri olarak kullanılmak üzere Etibank'ta Madencilik Fonu kurulur.

Fonun kaynakları şunlardır .:

1. İrad kaydedilen teminatlar,
2. Müsadere edilen cevher ve malzemeler,
3. İhale gelirleri,
4. Maden ithalat ve ihracatından alınacak fon kesintileri,
5. Bütçeden ayrılacak ödenek,
6. Diğer gelirler.

Fonun yönetimi Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına aittir. Fon Bakanlar Kurulu kararı ile kritik cevherlerin stoklanmasında, yurt içi destekleme cevher alımlarında, zararına yapılacak ihraç bağlantılarının sübvansiyonunda kullanılabilir.

Fonla ilgili hususlar yönetmelikte belirtilir.

İnceleme masraflarının karşılanması

MADDE 33. — Maden faaliyetleri ve beyanların incelenmesi için yapılacak masraflar yönetmelikte belirtildiği şekilde, bilahare ruhsat sahibinden tahsil edilmek üzere Madencilik Fonundan karşılanır.

Pasaların muhafazası

MADDE 34. — Madencilik ve müteakip safhalardaki faaliyetler sırasında; cevher, metal veya ekonomik değerler ihtiva eden, günün şartlarında teknik veya ekonomik değerlendirilmesi mümkün olmayan maden, zenginleştirme ve izabe artıkları çevre kirliliği açısından mahzur teşkil etmiyorsa geçirildikleri son işlemde çıktık-

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Tesislerin intikali

MADDE 31. — Tasarının 31 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Madencilik fonu

MADDE 32. — Tasarının 32 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İnceleme masraflarının karşılanması

MADDE 33. — Tasarının 33 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Pasaların muhafazası

MADDE 34. — Madencilik ve müteakip safhalarındaki faaliyetler sırasında; cevher, metal veya ekonomik değerler ihtiva eden, günün şartlarında

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Tesislerin intikali

MADDE 32. — Arama, ön işletme ve işletme ruhsatının fesholunması, yürürlük sürelerinin bitmesi veya terk sebebiyle sona ermesi hallerinde ruhsat sahibine tazminat verilmeksizin kuyular, galeriler ve bunların muhafazası için yapılmış olan iksa tesisleri Devlete intikal eder.

1 inci fıkra şümulü dışında kalan tesis, vasıta, alet ve malzeme ruhsat sahibine aittir.

Madencilik fonu

MADDE 33. — Madencilik, arama, teknolojik araştırma, geliştirme, proje, tesis, altyapı, istihsal ve ihracat finansman kredileri olarak kullanılmak üzere Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı nezdinde Madencilik Fonu adı ile bir fon kurulmuştur.

Fonun kaynakları şunlardır :

1. İrad kaydedilen teminatlar.
2. Müsadere edilen cevher ve malzemelerin satışından elde edilen gelirler.
3. İhale gelirleri.
4. Maden ithalat ve ihracatından alınacak fon kesintileri.
5. Bütçeden ayrılacak ödenek.
6. Diğer gelirler.

Fonun işleyişi Muhasebe-i Umumiye Kanunu, Devlet İhale Kanunu ve Harcırah Kanunu hükümlerine tabi değildir. Fonun denetimi 20.10.1983 tarih ve 72 sayılı Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname esaslarına tabidir. Fon, Bakanlar Kurulu Kararı ile kritik maddenlerin stoklanmasında, yurt içi destekleme madden alımlarında; zararına yapılacak maden ihraç bağlantılarının sübvansiyonunda kullanılabilir. Fonla ilgili hususlar Yönetmelikte belirtilir.

İnceleme masraflarının karşılanması

MADDE 34. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu metninin 33 üncü maddesi 34 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Artıkların muhafazası

MADDE 35. — Madencilik ve müteakip safhalarındaki faaliyetler sırasında; cevher, metal veya ekonomik değerler ihtiva eden, günün şartlarında teknik

(Hükümetin Metni)

ları şekliyle ayrı ayrı muhafaza edilir. Bu artıkların ve hafriyat malzemelerinin miktarları, fizikî özellikleri usulüne göre alınmış numunelerin analiz raporları ve döküm alanları, faaliyet raporları, plan ve haritalarda gösterilir.

İşletme ruhsat alanında işletme faaliyetinin zaruri neticesi olarak çıkarılan taş ocağı malzemeleri işletme ruhsat sahibi tarafından değerlendirilebilir.

İşletme ruhsatnamesinin herhangi bir sebeple sona ermesi halinde, sahadan çıkarılmış fakat satılmamış cevherlerle işletme artıkları ve pasalar ilgili daire tarafından ihale edilerek satıştan sağlanan gelir Madencilik Fonuna irad kaydedilir. İhalenin ne şekilde yapılacağı yönetmelikte belirtilir.

Birinci fıkraya aykırı hareket edenlerin teminatlarının 1/3'ü kesilerek Madencilik Fonuna irad kaydedilir.

Mücbir sebeplerle tatil

MADDE 35. — Mücbir sebep veya beklenmeyen haller dolayısıyla ön işletme ve işletme ruhsat sahalarında faaliyetin muvakkaten tatiline ruhsat sahibinin müracaatı üzerine ilgili dairece karar verilebilir.

Muvakkat tatili gerektiren durumun ortadan kalkmasından itibaren bir yıl içinde ruhsat sahibi ruhsat sahasında normal faaliyete geçmeye mecburdur.

İkinci fıkraya aykırı hareket edenlerin teminatının 1/2'si Madencilik Fonuna irad kaydedilir.

Sicilin teşkili ve özellikleri

MADDE 36. — Bütün maden hakları ve faaliyetleri ile ilgili teknik ve malî konuları havi maden sicili, yönetmelikte belirtildiği şekilde ilgili daire tarafından tutulur.

Maden haklarının devr, intikal, haciz, rehin ve ipotek veya sona erme durumları bu sicile işlenir.

Maden sicili alenidir. İlgililer sicil kayıtlarının maden sicil memurlarından biri huzurunda gösterilmesini isteyebilir. Maden sicilindeki kayıtların bilinmediği iddia edilemez.

Madenler üzerine iktisap edilecek haklar tescil edilmedikçe hüküm ifade etmez.

Cevherlerin rehni

MADDE 37. — Madenlerden çıkarılan cevherler, arama, ön işletme ve işletme ruhsat sahibinin ilgili daireye yazılı müracaatları üzerine bildirildiği şahıslara kabzedilmeksizin rehnedilebilir. Bu durum maden siciline kaydedilir.

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

teknik veya ekonomik değerlendirilmesi mümkün olmayan maden, zenginleştirme ve izabe artıkları çevre kirliliği açısından mahzur teşkil etmiyorsa geçirildikleri son işlemde çıktıkları şekliyle ayrı ayrı muhafaza edilir. Bu artıkların ve hafriyat malzemelerinin miktarları, fizikî özellikleri usulüne göre alınmış numunelerin analiz raporları ve döküm alanları, faaliyet raporları, plan ve haritalarda gösterilir.

İşletme ruhsat alanında işletme faaliyetinin zaruri neticesi olarak çıkarılan taş ocağı malzemeleri işletme ruhsat sahibi tarafından değerlendirilebilir.

İşletme ruhsatnamesinin herhangi bir sebeple sona ermesi halinde, sahadan çıkarılmış fakat satılmamış cevherlerle işletme artıkları ve pasalar ilgili Daire tarafından ihale edilerek satışdan sağlanan gelir Madencilik Fonuna irad kaydedilir. Bunun ne şekilde yapılacağı yönetmelikte belirtilir.

Birinci fıkraya aykırı hareket edenlerin teminatlarının 1/3'ü kesilerek Madencilik Fonuna irad kaydedilir.

Mücbir sebeplerle tatil

MADDE 35. — Tasarının 35 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Sicilin teşkili ve özellikleri

MADDE 36. — Tasarının 36 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Cevherlerin rehni

MADDE 37. — Madenlerden çıkarılan cevherler, arama, ön işletme ve işletme ruhsat sahibinin ilgili daireye yazılı müracaatları üzerine bildirildiği sa-

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

veya ekonomik değerlendirilmesi mümkün olmayan maden, zenginleştirme ve izabe artıkları çevre kirliliği açısından mahzur teşkil etmiyorsa geçirildikleri son işlemde çıktıkları şekliyle ayrı ayrı muhafaza edilir. Bu artıkların ve hafriyat malzemelerinin miktarları, fizikî özellikleri usulüne göre alınmış numunelerin analiz raporları ve döküm alanları, faaliyet raporları, plan ve haritalarda gösterilir.

İşletme ruhsat alanında işletme faaliyetinin zaruri neticesi olarak çıkarılan taşocağı malzemeleri işletme ruhsat sahibi tarafından değerlendirilebilir.

İşletme ruhsatnamesinin herhangi bir sebeple sona ermesi halinde sahadan çıkarılmış fakat satılmamış cevherlerle işletme artıkları ve pasalar ilgili Daire tarafından ihale edilerek satışdan sağlanan gelir Madencilik Fonuna irad kaydedilir. Bunun ne şekilde yapılacağı yönetmelikte belirtilir.

1 inci fıkraya aykırı hareket edenlerin teminatlarının 1/3'ü kesilerek Madencilik Fonuna irad kaydedilir.

Mücbir sebeplerle tatil

MADDE 36. — Mücbir sebep veya beklenmeyen haller dolayısıyla ön işletme ve işletme ruhsat sahalalarında faaliyetin muvakkaten tatiline ruhsat sahibinin müracaatı üzerine ilgili Dairece karar verilebilir.

Muvakkat tatili gerektiren durumun ortadan kalkmasından itibaren altı ay içinde ruhsat sahibi ruhsat sahasında normal faaliyete geçmeye mecburdur.

2 nci fıkraya aykırı hareket edenlerin teminatının 1/2'si Madencilik Fonuna irad kaydedilir.

Sicilin teşkili ve özellikleri

MADDE 37. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu metninin 36 ncı maddesi 37 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Cevherlerin rehni

MADDE 38. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu metninin 37 nci maddesi 38 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Metni)

Bu kabil cevherlerin rehin süresi içinde satışı, rehin alan şahısların yazılı muvafakatı ile mümkündür. Yazılı muvafakat alınmadan yapılan satışlarda bu rehin hakkı devam eder.

Rehinle ilgili sicilin nasıl tutulacağı ve diğer işlemler, yönetmelikte belirtilir.

Haciz ve ihtiyatî tedbir

MADDE 38. — Madenin işletilmesinde gerekli olan kuyular, ocaklar ve galeriler ile makineler, binalar, yer altında ve yer üstünde kullanılan her türlü nakil vasıtaları madenin çıkarılması, temizlenmesi, izabesi gibi cevherin kıymetlendirilmesine yarayan alet ve tesisler ve bir senelik işletme malzemesinin üzerine münferiden haciz veya ihtiyatî tedbir konulamaz.

Ancak işletme hakkı ile bir bütün teşkil eden birinci fıkrada yazılı tesis, vasıta, alet ve malzemenin tamamı veya çıkarılmış cevherlerle bu cevherlerin bakiyeleri ve curufu üzerine haciz ve ihtiyatî tedbir konulabilir. Üçüncü şahsın rehin hakları saklıdır.

Bir madenin tamamının icra yolu ile satışı 41 inci maddede yazılı usule tabidir.

Haciz ve ihtiyatî tedbir dolayısıyla madenin faaliyetine müdahale edilemeyeceği

MADDE 39. — Madenin tamamını veya çıkarılmış cevherlerle bakiye yığını ve curufuna gerek haciz veya ihtiyatî tedbir konulması ve gerekse bunların icraen satışına teşebbüs edilmesi hallerinde alacaklı veya icra dairesince madenin faaliyeti durdurulamayacağı gibi bu faaliyete müdahale de edilemez.

İpotek ve kapsamı

MADDE 40. — Maden ön işletme ve işletme ruhsat sahibinin maden için yapmış olduğu borcunu veya ileride bu maksatla borçlanmasının temini için maden üzerinde bir veya müteaddit derece ve sırada ipotek tesis olunabilir.

İpotekle takyit edilmiş ön işletme ve işletme ruhsatının alanlarında değişiklik olduğu takdirde mevcut ipotek, hiçbir muameleye tevessül edilmeden yeniden ita edilen ruhsat üzerinde de aynı şartlarla devam eder.

Ön işletme ve işletme ruhsatı ile bir bütün teşkil eden 38 inci maddenin birinci fıkrasında yazılı tesis, vasıta, alet ve malzemenin heyeti umumiyesi ipoteğin şümulüne girer.

Tesis olunacak ipotek ruhsat süresini geçemez.

İpotek alacaklısı, maden ön işletme ve işletme ruhsatı ile küll teşkil eden ve tapu sicilinde kayıtlı bulunan gayrimenkuller üzerinde ön işletme ve işletme ruhsat sahibinin tasarruflarına mani olmak için umumî hükümler dairesinde tapu siciline şerh verilmesini isteyebilir.

Maden işletme hakkının sona ermesi halinde ipoteğin hükmü 31 inci maddenin birinci fıkrası şümulü dışında kalan tesis, vasıta, alet ve malzemeye inhişar eder.

Maden ipoteği sicil kütüğündeki ipotek kaydının terkini ile sâkit olur.

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

hıslara kabzedilmeksizin rehnedilebilir. Bu durum maden siciline kaydedir.

Bu kabil cevherlerin rehin süresi içinde satışı, rehin alan şahısların yazılı muvafakatı ile mümkündür.

Rehinle ilgili sicilim nasıl tutulacağı ve diğer işlemler, yönetmelikte belirtilir.

Haciz ve ihtiyatî tedbir

MADDE 38. — Tasarının 38 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Haciz ve ihtiyatî tedbir dolayısıyla madenin faaliyetine müdahale edilemeyeceği

MADDE 39. — Tasarının 39 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İpotek ve kapsamı

MADDE 40. — Tasarının 40 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Haciz ve ihtiyatî tedbir

MADDE 39. — Madenin işletilmesinde gerekli olan kuyular, ocaklar ve galeriler ile makineler, binalar, yer altında ve yer üstünde kullanılan her türlü nakil vasıtaları madenin çıkarılması, temizlenmesi, izabesi gibi cevherin kıymetlendirilmesine yarayan alet ve tesisler ve bir senelik işletme malzemesinin üzerine münferiden haciz veya ihtiyatî tedbir konulamaz.

Ancak işletme hakkı ile bir bütün teşkil eden 1 inci fıkrada yazılı tesis, vasıta, alet ve malzemenin tamamı veya çıkarılmış cevherlerle bu cevherlerin bakiyeleri ve cürufu üzerine haciz ve ihtiyatî tedbir konulabilir. Üçüncü şahsın rehin hakları saklıdır.

Bir madenin tamamının icra yolu ile satışı 42 nci maddede yazılı usule tabidir.

Haciz ve ihtiyatî tedbir dolayısıyla madenin faaliyetine müdahale edilemeyeceği

MADDE 40. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu metninin 39 uncu maddesi 40 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

İpotek ve kapsamı

MADDE 41. — Maden ön işletme ve işletme ruhsat sahibinin maden için yapmış olduğu borcunu veya ileride bu maksatla borçlanmasının temini için maden üzerinde bir veya müteaddit derece ve sırada ipotek tesis olunabilir.

İpotekle takyit edilmiş ön işletme ve işletme ruhsatının alanlarında değişiklik olduğu takdirde mevcut ipotek, hiçbir muameleye tevessül edilmeden yeniden ita edilen ruhsat üzerinde de aynı şartlarla devam eder.

Ön işletme ve işletme ruhsatı ile bir bütün teşkil eden 39 uncu maddenin birinci fıkrasında yazılı tesis, vasıta, alet ve malzemenin heyeti umumiyesi ipoteğin şümülüne girer.

Tesis olunacak ipotek ruhsat süresini geçemez.

İpotek alacaklısı, maden ön işletme ve işletme ruhsatı ile kül teşkil eden ve tapu sicilinde kayıtlı bu-

(Hükümetin Metni)

İpoteğin paraya çevrilmesi

MADDE 41. — İpoteğin vadesi sonunda, veya alacağın muacceliyet kesbetmiş olması halinde alacaklı alacağının tahsili için ipoteğin taalluk ettiği maden ön işletme ve işletme ruhsatını genel hükümler dairesinde sattırabilir.

Maden ön işletme ve işletme ruhsatını iktisap etmek isteyen talibin bu hakkın iktisabı için aranan kanunî şartları haiz olması lazımdır. Talip bu şartları haiz bulunduğunu, Bakanlıktan alacağı vesika ile ispat eder. İcra Dairesi bu vesikayı ibraz etmiş olan talipler arasında satışı yapar.

Satışın neticesi icra dairesi tarafından Bakanlığa bildirilir. Keyfiyet madenin sicil kütüğüne şerh ve ipotek kaydı terk edilirdir. Devir muamelesi bu surette tekemmül eder.

Şahsi mesuliyet

MADDE 42. — Maden ipoteğiyle temin edilen alaktan dolayı maden ön işletme veya işletme ruhsat sahibi şahsen de mesuldür.

İpotekle takyit edilmiş bir maden ön işletme veya işletme ruhsatının âhara devri halinde, bu hakkı devreden borçluluk durumunda bir değişiklik husule gelmeyeceği gibi, alacağın teminatını teşkil eden ipotek de aynen baki kalır.

Ancak, maden ön işletme veya işletme ruhsatını devralan şahıs ipotekle temin edilmiş olan borcu da şahsen kabul ve taahhüt ettiği ve alacaklı, keyfiyetin Bakanlıkça kendisine tebliğinden itibaren, bir yıl içinde hakkını evvelki borçluya karşı muhafaza eylediğini yazı ile bildirmedikçe takdirde ön işletme veya işletme ruhsatını devreden evvelki borçlu borcundan kurtulur.

Medenî Kanuna atıf

MADDE 43. — Türk Medenî Kanununun ipoteğe ait hükümleri maden ipoteklerine de uygulanır.

İrtifak hakkı ve kamulaştırma

MADDE 44. — Maden arama dönemi içerisinde arama sahası özel mülkiyete konu gayrimenkul üzerinde, kullanma amacına münhasır olmak kaydıyla belli süreler için madenci ilgili idareden irtifak hakkı tesisi isteyebilir.

İrtifak hakkı karşılığı, Kamulaştırma Kanununa uygun olarak seçilecek bilirkişiler tarafından tespit edilir.

Arama süresi sonunda ön işletme talebi söz konusu olduğu takdirde tesis edilen irtifak hakkının süresi ön işletme süresini geçmemek kaydıyla uzatılabilir.

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

İpoteğin paraya çevrilmesi

MADDE 41. — Tasarının 41 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Şahsî mesuliyet

MADDE 42. — Tasarının 42 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Medenî Kanuna atf

MADDE 43. — Tasarının 43 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İrtifak hakkı ve kamulaştırma

MADDE 44. — Tasarının 44 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

lanın gayrimenkuller üzerinde ön işletme ve işletme ruhsat sahibinin tasarruflarına mani olmak için umumî hükümler dairesinde tapu siciline şerh verilmesini isteyebilir.

Maden işletme hakkının sona ermesi halinde ipoteğin hükmü 32 nci maddenin birinci fıkrası şümulü dışında kalan tesis, vasıta, alet ve malzemeye inhisar eder.

Maden ipoteği sicil kütüğündeki ipotek kaydının terkinini ile sakıt olur.

İpoteğin paraya çevrilmesi

MADDE 42. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu metninin 41 inci maddesi 42 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Şahsî mesuliyet

MADDE 43. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu metninin 42 nci maddesi 43 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Medenî Kanuna atf

MADDE 44. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu metninin 43 üncü maddesi 44 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

İrtifak, intifa hakkı ve kamulaştırma

MADDE 45. — Maden arama dönemi içerisinde arama sahası özel mülkiyete konu gayrimenkul üzerinde kullanma amacına münhasır olmak üzere belli süreler için madenci, Bakanlığa müracaat ile irtifak ve/veya intifa hakkı tesisi isteyebilir.

İşletme ruhsatı safhasında, işletme sahası özel mülkiyete konu gayrimenkul, taraflarca anlaşma sağlanmaması halinde ruhsat sahibinin talebi üzerine ilgili idarece, 2942 sayılı Kanun hükümlerine göre kamulaştırılabilir.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü hizmetleri ile ilgili haklar

MADDE 45. — Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü herhangi bir ruhsat veya izne gerek kalmadan madencilik yapılabilecek bütün sahalarda 17 nci maddede belirtilen esaslar dahilinde arama faaliyetlerinde bulunabilir.

Genel Müdürlük bu Kanun hükümlerine göre arama ve ön işletme ruhsatları alarak faaliyet raporları ile belirlediği zuhurların 22 nci maddeye göre buluculuk hakkını kazanır. Bu durumda ruhsat süresi içinde ruhsatını devreder. Bu sürede devredilmeyen ruhsatlar feshedilir.

Arama, ön işletme ve işletme hakları

MADDE 46. — Arama, ön işletme ve işletme ruhsatları, madenin kamu kurum ve kuruluşlarınca işletilmesi ve değerlendirilmesi amacı ile ilgili dairece feshedilirse ruhsat ve izin sahibine, o güne kadar ilgili mevzuata ve tekniğe uygun olarak yapılmış bütün yatırımları ile bulunmuş cevher bedelleri, devlet hakkının mahsubundan sonra gerçek değer üzerinden nakten ödenir. Kendisine bu ödeme yapılan ilgilinin madencilik sektöründe yatırım yapması halinde, verilen bedeli geçmemek kaydı ile Madencilik Fonundan 2 yılı ödemesiz, 6 yıl vadeli ve faizsiz kredi verilebilir.

Kredi işlemleri ile ilgili hususlar yönetmelikle düzenlenir.

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

*Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü hizmet
leri ile ilgili haklar*

MADDE 45. — Tasarının 45 inci maddesi Ko-
misyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Arama, ön işletme ve işletme hakları

MADDE 46. — Tasarının 46 ncı maddesi Ko-
misyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

İrtifak ve/veya intifa hakkı karşılığı, kamulaştır-
ma kanununa uygun olarak seçilecek bilirkişiler ta-
rafından tespit edilir.

Arama süresi sonunda ön işletme talebi söz konu-
su olduğu takdirde tesis edilen irtifak ve/veya intifa
hakkının süresi ön işletme süresini geçmemek kay-
dıyla uzatılabilir.

Faaliyetler sırasında sahaya zarar verilmesi duru-
munda ruhsat sahibi adli merciler tarafından tespit
edilecek tazminatı arazi sahibine ödemek ve sahaya
kullanılabilir durumda terk etmekle yükümlüdür.

İşletme ruhsatı safhasında, işletme sahası özel
mülkiyete konu gayrimenkul taraflarca anlaşma sağ-
lanmaması halinde ruhsat sahibinin talebi üzerine
Bakanlıkça 2942 sayılı Kanun hükümlerine göre ka-
mulaştırılabilir.

*Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü hiz-
metleri ile ilgili haklar*

MADDE 46. — Maden Tetkik ve Arama Genel
Müdürlüğü herhangi bir ruhsat veya izne gerek kal-
madan madencilik yapılabilecek bütün sahalarda 18
inci maddede belirtilen esaslar dahilinde arama faa-
liyetlerinde bulunabilir.

Genel Müdürlük bu Kanun hükümlerine göre
arama ve ön işletme ruhsatları alarak faaliyet rapor-
ları ile belirlediği zuhurların 23 üncü maddeye göre
buluculuk hakkını kazanır. Bu durumda ruhsat süre-
si içinde ruhsatını devreder. Bu sürede devredilme-
yen ruhsatlar fesh edilir.

Arama, ön işletme ve işletme hakları

MADDE 47. — Arama ve ön işletme ruhsatları
madenlerin kamu kurum ve kuruluşlarınca işletilmesi
amacı ile Anayasanın ilgili hükümleri uyarınca Dev-
letçe geri alınırken, ruhsat sahibine sahasında o gü-
ne kadar ilgili mevzuata ve tekniğe uygun olarak ya-
pılmış tüm yatırımlar günün rayiçlerine göre hesap-
lanarak ödenir. Ayrıca Madencilik sektöründe yatı-
rım yapması halinde kendisine verilen tazminat ka-
dar 2 yılı ödemesiz, 6 yıl vadeli ve faizsiz kredide
Madencilik Fonundan verilir.

Eğer bahse konu ruhsat maden işletme izni almış
bir saha ise ruhsat sahibine, bu saha ile birlikte de-
ğerlendirilmesi mümkün olan yer altı ve yer üstü sınıf
ve sosyal tesisler, araç ve gereçler, teçhizat, malzeme,

Yeminli teknik büroların kuruluşu, yetki alanları ve sorumlulukları

MADDE 47. — Bu Kanunla verilen görevleri yürütmek üzere gerektiğinde yeminli teknik bürolar, Bakanlığın izni ile kurulabilir.

Yeminli teknik bürolar, en az onbeş yıllık fiili meslek tecrübesi olan maden mühendisleri tarafından kurulabilir.

Nüfus ve iş yoğunluğunun fazla olduğu il ve ilçelerde birden çok yeminli teknik büronun kurulması Bakanlığın müsaadesine bağlıdır.

Bir ilçede, iş azlığı sebebiyle yeminli teknik büro kurulamadığı veya kurulmuş büro kapandığı takdirde, çevre ilçelerden bir yetkili büro Bakanlıkça görevlendirilebilir.

Yeminli teknik büro sahibi ve bu büroda çalışanlarla bunların ikinci dereceye kadar kan ve sıhrf hı-sımlarına denetim görevi ile maden hakları (arama, ön işletme, işletme izni) verilemez.

Yeminli teknik büroların teşkili, bu bürolarda çalışacak personelin nitelikleri, hizmet karşılığı ücret tarifeleri, çalışma esasları ve diğer hususlar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikte belirtilir.

Bu Kanunda yetki ve görev verilen yeminli teknik bürolar elemanları bu görevlerini ifa ederken işledikleri suçlar dolayısıyla Devlet memuru sayılırlar ve Devlet memuru gibi cezalandırılırlar. Ayrıca bu suçları işleyen büro sahibi ise büroları kapatılır; bir daha büro açamazlar. Suçu işleyen büroda çalışan görevliler ise bu çeşit bürolarda bir daha görev alamazlar.

Yeminli teknik bürolar Bakanlığın denetimine tabidir.

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

*Yeminli teknik büroların kuruluşu, yetki alanları
ve sorumlulukları*

MADDE 47. — Denetim ve Gözetim dışında yönetmelikle tespit edilen görevleri yürütmek üzere gerektiğinde yeminli teknik bürolar, Bakanlığın izni ile kurulabilir.

Yeminli teknik bürolar, en az yedi yıllık fiili meslek tecrübesi olan ve yönetmelikle tespit edilen mühendisler tarafından kurulabilir.

Nüfus ve iş yoğunluğunun fazla olduğu il ve ilçelerde birden çok yeminli teknik büronun kurulması Bakanlığın müsaadesine bağlıdır.

Bir ilçede, iş azlığı sebebiyle yeminli teknik büro kurulamadığı veya kurulmuş büro kapandığı takdirde, çevre ilçelerden bir yetkili büro Bakanlıkça görevlendirilebilir.

Yeminli teknik büro sahibi ve bu büroda çalışanlarla bunların ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî hısımlarına arama, ön işletme, işletme ruhsatı verilemez.

Yeminli teknik büroların teşkili, bu bürolarda çalışacak personelin nitelikleri, hizmet karşılığı ücret tarifeleri, çalışma esasları ve diğer hususlar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikte belirtilir.

Bu Kanunda yetki ve görev verilen yeminli teknik bürolar elemanları bu görevlerini ifa ederken işledikleri suçlar dolayısıyla Devlet memuru sayılırlar ve Devlet memuru gibi cezalandırılırlar. Ayrıca bu suçları işleyen büro sahibi ise büroları kapatılır; bir daha büro açamazlar. Suçu işleyen büroda çalışan görevliler ise bu çeşit bürolarda bir daha görev alamazlar.

Yeminli teknik bürolar Bakanlığın denetimine tabidir

çıkartılmış cevher stokları günün rayiç bedellerine göre hesaplanarak ödenir. Ayrıca ruhsat sahibi madencilik sektörüne yatırım yaptığı takdirde sahası karşılığında aldığı meblağın % 150 sine kadar 1 inci fıkradaki şartlarla Madencilik Fonundan kredi verilebilir.

Ödemeler nakit olarak yapılır. Kredinin müracaat ve alınış şekli Yönetmelikle düzenlenir.

*Yeminli teknik büroların kuruluşu, yetki alanları
ve sorumlulukları*

MADDE 48. — Denetim ve gözetim dışında yönetmelikle tespit edilen görevleri yürütmek üzere gerektiğinde yeminli teknik bürolar, Bakanlığın izni ile kurulabilir.

Yeminli teknik bürolar, en az yedi yıllık fiili meslek tecrübesi olan ve yönetmelikle tespit edilen mühendisler tarafından kurulabilir.

Nüfus ve iş yoğunluğunun fazla olduğu il ve ilçelerde birden çok yeminli teknik büronun kurulması Bakanlığın müsaadesine bağlıdır.

Bir ilçede, iş azlığı sebebiyle yeminli teknik büro kurulamadığı veya kurulmuş büro kapandığı takdirde, çevre ilçelerden bir yetkili büro Bakanlıkça görevlendirilebilir.

Yeminli teknik büro sahibi ve bu büroda çalışanlarla bunların ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî hısımlarına arama, ön işletme, işletme ruhsatı verilemez.

Yeminli teknik büroların teşkili, bu bürolarda çalışacak personelin nitelikleri, hizmet karşılığı ücret tarifeleri, çalışma esasları ve diğer hususlar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikte belirtilir.

Bu Kanunda yetki ve görev verilen yeminli teknik bürolar elemanları bu görevlerini ifa ederken işledikleri suçlar dolayısıyla Devlet memuru sayılırlar ve Devlet memuru gibi cezalandırılırlar. Ayrıca bu suçları işleyen büro sahibi ise büroları kapatılır, bir daha büro açamazlar. Suçu işleyen büroda çalışan ve suça iştirak eden görevliler bu çeşit bürolarda bir daha görev alamazlar.

Yeminli teknik bürolar Bakanlığın denetimine tabidir.

MADDE 48. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra bulunacak bütün bor veya trona madenlerinin işletilmesi ve ihracatına ait usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca tespit edilir.

Kaldırılan hükümler

MADDE 49. — 6309 sayılı Maden Kanunu ile ek ve değişiklikleri ve 10.6.1983 tarihli, 2840 sayılı Kanun yürürlükten kaldırmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce herhangi bir nedenle hükümden düşmüş bütün GMD (Genel maden dosyası), AR (Arama ruhsatı), İT (İlk tetkik), PRT (Proje tetkik), İR (İşletme Ruhsatı), İİ (İşletme imtiyaz) safhasındaki ruhsatlar paftalardan silinerek sınırlarına bakılmaksızın otomatik olarak aramalara açılır.

Bu hüküm Osmanlı İmparatorluğu zamanındaki mekşuf madenlere ait ruhsatlar için de geçerlidir. İşletme ruhsatı ve işletme imtiyazı olan sahaların buluculuk hakkı saklıdır.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten yürürlükte bulunan GMD, AR, İT, PRT, İR, İİ safhasındaki bütün ruhsatlar 6309 sayılı Maden Kanununda hangi madenler için verilmişse yalnız o madenlere mahsus olmak üzere kaldıkları yerden bu Kanun hükümlerine göre devam ederler.

Ruhsat süresi bitimine sekiz aydan az zamanı kalmış AR, İT, PRT safhasındaki ruhsatlar Kanunun yürürlük tarihinden itibaren sekiz ay içerisinde gerekli teminat ve harçlarını yatırarak Yönetmelikte belirtil-

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 48. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra bulunacak bütün bor veya trona madenlerinin aranması ve işletilmesi bu Kanun hükümlerine tabidir. Ancak bunların ihracatına ait usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca tespit edilir.

Kaldırılan hükümler

MADDE 49. — 6309 sayılı Maden Kanunu ile ek ve değişiklikleri yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1. — Tasarının Geçici 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Tasarının Geçici 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 49. — 2840 sayılı Kanun hükümleri saklıdır. Ancak, bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra bulunacak bor, trona ve asfaltit madenlerinin aranması, ve işletilmesi bu Kanun hükümlerine tabidir.

Bunların ihracatına ait usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca tespit edilir.

MADDE 50. — Bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra toryum ve uranyum madenlerinin aranması bu Kanun hükümlerine tabidir. İşletilmesi Devlet eliyle veya Bakanlar Kurulunca belirlenecek esaslar dahilinde yapılır.

Üretilen cevher Devlete veya Bakanlar Kurulunca tespit edilecek yerlere satılır.

Kaldırılan hükümler

MADDE 51. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu metninin 49 uncu maddesi 51 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce herhangi bir nedenle hükümden düşmüş bütün GMD (Genel maden dosyası) AR (Arama ruhsatı), İT (İlk tetkik), PRT (Proje tetkik), İR (İşletme Ruhsatı), İİ (İşletme İmtiyazı) safhasındaki ruhsatlar paftalardan silinerek sınırlarına bakılmaksızın otomatik olarak aramalara açılır.

Bu hüküm Osmanlı İmparatorluğu zamanındaki mekşuf madenlere ait ruhsatlar için de geçerlidir.

Müracaatlar Geçici 5 inci maddeye göre ilan edilen günden başlayıp ilk hafta yapılacak müracaatların tamamı aynı gün yapılmış kabul edilecektir. Aramalara açılan sahaların Bakanlıkça onaylanmış listeleri ise müracaat kabul tarihinden bir ay önce ilgili dairede asılarak bütün madencilere açık tutulacaktır.

Aynı sahaya aynı anda birden fazla müracaat var ise bunlardan açık artırma şeklinde Madencilik Fonuna en fazla bağıştta bulunan ruhsatı almaya hak kazanacaktır.

İşletme ruhsatı ve işletme imtiyazı olan sahaların buluculuk hakkı saklıdır.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yürürlükte bulunan GMD, AR, İT, PRT, İR, İİ safhasındaki bütün ruhsatlar 6309 sayılı Maden Kanununda hangi madenler için verilmişse yalnız o madenlere mahsus olmak üzere kaldıkları yerden bu Kanun hükümlerine göre devam ederler.

(Hükümetin Metni)

diği şekilde arama faaliyet raporlarını, ön işletme projesini veya işletme projesini vererek, ön işletme ya da işletme ruhsatı talebinde bulunmakla yükümlüdür.

Bu ruhsat sahipleri, ruhsat alanını ilgili daireye müracaatla bir defaya mahsus olmak üzere küçülterek işletme sınırları dahiline girebilir.

Sahada ruhsat sahibinin bulunduğu ve bunu faaliyet raporları ile tespit ve beyan ettiği başka madenler mevcut ve bu madenlere o sahada verilmiş yürürlükte bulunan başka haklar yok ise, proje verilmesi suretiyle o madenler için de ön işletme veya işletme ruhsatı şümülüne alınma hakkı doğar.

Yürürlükteki işletme ruhsatları ve işletme imtiyaz sahipleri projelerini sekiz ay içinde bu Kanunda belirtilen şartlara uygun şekilde tadil etmekle yükümlüdür. Ayrıca faaliyet raporlarını, bilançosunu Yönetmelikte belirtildiği şekilde tanzim etmek ve Devlet hakkı, varsa buluculuk hakkı, teminat ve harçlarını bu Kanun hükümlerine göre ödemek zorundadır. Ancak ödemelerin mükerrer olanları borçtan mahsup edilir.

Süresi içinde tadilat yapmayan, vecibelerini yerine getirmeyen ruhsatlar feshedilir.

Yanıtıcı, eksik, yanlış beyanda bulunanlar hakkında 9 uncu madde hükümleri uygulanır.

Bu madde gereği feshedilen ruhsatlarla ilgili alanlar, başka ruhsat yok ise otomatik olarak aramalara açılır.

O ruhsat sahasında değişik kişilere ait başka ruhsat alanları varsa ruhsat sahipleri de aralarında anlaşamazlarsa Madencilik Fonuna en büyük hibeyi yapan, o madenin kendi ruhsatı içinde kalan kısmını, ruhsat şümülüne alınmasına hak kazanır. Teklif ruhsat sahiplerinin anında ilgili dairede karşılıklı beyanı ve açık artırma şeklinde yapılır.

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

GMD safhasındaki müracaatlar bu Kanunun yayını tarihinden itibaren 5 ay içerisinde ilgili daireye müracaat ederek hak sağladıkları alana tekabül eden teminatlarını kanun gereği yatırmadıkları takdirde müracaatları iptal olur.

Ruhsat süresi bitimine sekiz aydan az zaman kalmış, AR, IT, PRT safhasındaki ruhsatlar Kanunun yürürlük tarihinden itibaren sekiz ay içerisinde gerekli teminat ve harçlarını yatırarak Yönetmelikte belirtildiği şekilde arama faaliyet raporlarını, ön işletme projesini veya işletme projesini vererek, ön işletme ya da işletme ruhsatı talebinde bulunmakla yükümlüdür.

Bu ruhsat sahipleri, ruhsat alanını ilgili daireye müracaatla bir defaya mahsus olmak üzere küçülterek işletme sınırları dahiline girebilir.

Sahada ruhsat sahibinin bulunduğu ve bunu faaliyet raporları ile tespit ve beyan ettiği başka madenler mevcut ve bu madenlere o sahada verilmiş yürürlükte bulunan başka haklar yok ise, proje verilmesi suretiyle o madenler için de ön işletme veya işletme ruhsatı şümülüne alınma hakkı doğar.

Yürürlükteki işletme ruhsatları ve işletme imtiyaz sahipleri projelerini sekiz ay içinde bu Kanunda belirtilen şartlara uygun şekilde tadil etmekle yükümlüdür. Ayrıca, faaliyet raporlarını, bilançosunu Yönetmelikte belirtildiği şekilde tanzim etmek ve Devlet hakkı, varsa buluculuk hakkı, teminat ve harçlarını bu Kanun hükümlerine göre ödemek zorundadır. Ancak ödemelerin mükerrer olanları borçtan mahsup edilir.

Süresi içinde tadilat yapmayan, vecibelerini yerine getirmeyen ruhsatlar feshedilir.

Yanıtıcı, eksik, yanlış beyanda bulunanlar hakkında 10 uncu madde hükümleri uygulanır.

Bu madde gereği feshedilen ruhsatlarla ilgili alanlar, başka ruhsat yok ise otomatik olarak aramalara açılır.

O ruhsat sahasında değişik kişilere ait başka ruhsat alanları varsa ruhsat sahipleri de aralarında anlaşamazlarsa Madencilik Fonuna en büyük hibeyi yapan, o madenin kendi ruhsatı içinde kalan kısmının, ruhsat şümülüne alınmasına hak kazanır. Teklif ruhsat sahiplerinin anında ilgili dairede karşılıklı beyanı ve açık artırma şeklinde yapılır.

GEÇİCİ MADDE 3. — 6309 sayılı Maden Kanunu gereğince arza tatbik için ruhsat sahipleri tarafından yatırılmış olan masraf avansları bu Kanunun yürürlük tarihi itibariyle Madencilik Fonuna aktarılır.

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 3. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu metninin Geçici 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu Kanunun yayımı tarihine kadar mermer, killer ve feldspat için il özel idarelerince verilmiş mevcut veya temlit talebinde bulunulmuş işlemleri tamamlanmamış taş ocağı ruhsatları sahipleri bu Kanunun yayımından itibaren en geç 2 ay içerisinde bu Kanun hükümlerine göre harç ve teminatlarını yatırarak, projelerini vermek kaydı ile ilgili daireye müracaat ettikleri takdirde işletme ruhsatı almaya hak kazanırlar.

6309 sayılı Maden Kanununun II nci maddesi uyarınca süresi içinde müracaat etmiş ve Maden Kanunu kapsamına alınmak üzere bekleyen bütün taş ocağı ruhsatları Bakanlar Kurulu kararına gerek kalmaksızın 1 inci paragraftaki hususları yerine getirdiği takdirde işletme ruhsatı almaya hak kazanır.

1 Ocak 1985 tarihine kadar İl Özel İdarelerine müracaatlar mermer, kil ve feldspat taş ocağı ruhsatı talebinde bulunanlardan arazi sahipleri ile problemlerini hallederek, müracaatlarını resmî belge ile kanıtlayanlar, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren 2 ay içerisinde bu Kanun hükümlerine göre harç ve teminatlarını yatırarak, ön işletme projesi vermek sureti ile ilgili daireye müracaat ettikleri takdirde ön işletme ruhsatı almaya hak kazanırlar. Aksi takdirde müracaatları iptal edilir.

Süresi içinde intibaklarını yaptırmayan bu kabil taş ocağı ruhsatları süre hitamında uzatılmadan fesh olur.

Fesh edilen bu kabil ruhsatları Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre ihale edilir.

2 aylık süre Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca 1 defaya mahsus olmak üzere 2 ay daha uzatılır.

GEÇİCİ MADDE 5. — Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca Geçici 4 üncü maddede verilen 2 aylık süre uzatılmadığı takdirde bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren 3 ay süre ile hiç bir maden arama ruhsatı müracaatı kabul edilmeyecektir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 3. — Tasarının Geçici 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu Kanunun yayımı tarihine kadar mermer, bileşiminde en az % 15 Al_2O_3 ihtiva eden killer (Kaolen, Kaolinit, Dikit, Alunitik kaolen, nakrit, hallosit, glossekollit, allofan, imogolit, şiferton, refrakter kil, ateş kili, bağlama kili) ve feldspat için il özel idarelerince verilmiş mevcut veya temdit talebinde bulunulmuş işlemleri tamamlanmamış taş ocağı ruhsatları sahipleri bu Kanun yayımından itibaren en geç 2 ay içerisinde bu Kanun hükümlerine göre harç ve teminatlarını yatırarak, projelerini vermek kaydı ile ilgili daireye müracaat ettikleri takdirde işletme ruhsatı almaya hak kazanırlar.

6309 sayılı Maden Kanununun 2 nci maddesi uyarınca süresi içinde müracaat etmiş ve Maden Kanunu kapsamına alınmak üzere bekleyen bütün taş ocağı ruhsatları Bakanlar Kurulu kararına gerek kalmaksızın 1 inci fıkradaki hususları yerine getirdiği takdirde işletme ruhsatı almaya hak kazanır.

1 Ocak 1985 tarihine kadar il özel idarelerine müracaatlar, mermer, kil ve feldspat taş ocağı ruhsatı talebinde bulunanlardan arazi sahipleri ile problemlerini hallederek, müracaatlarını resmî belge ile kanıtlayanlar, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren 2 ay içerisinde bu Kanun hükümlerine göre harç ve teminatlarını yatırarak, ön işletme projesi vermek sureti ile ilgili daireye müracaat ettikleri takdirde ön işletme ruhsatı almaya hak kazanırlar. Aksi takdirde müracaatları iptal edilir.

Süresi içinde intibaklarını yaptırmayan bu kabil taş ocağı ruhsatları süre hitamında uzatılmadan fesh olur.

Fesh edilen bu kabil ruhsatlar 29 uncu madde esaslarına göre ihale edilir.

2 aylık süre Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca 1 defaya mahsus olmak üzere 2 ay daha uzatılabilir.

GEÇİCİ MADDE 5. — Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren 6 ay süre ile hiçbir maden arama ruhsatı müracaatı kabul edilmeyecektir.

(Hükümetin Metni)

Yürürlük

MADDE 50. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 51. — Bu Kanun Hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

12 3 . 1985

Başbakan <i>T. Özal</i>	Devlet Bakanı - Başbakan Yardımcısı <i>İ. K. Erdem</i>	Devlet Bakanı <i>K. Oksay</i>
Devlet Bakanı <i>A. M. Yılmaz</i>	Devlet Bakanı <i>C. Büyükbaş</i>	Devlet Bakanı <i>A. Tenekeci</i>
Devlet Bakanı <i>M. T. Titiz</i>	Devlet Bakanı <i>A. Karaevli</i>	Adalet Bakanı <i>M. N. Eldem</i>
Millî Savunma Bakanı <i>Z. Yavuztürk</i>	İçişleri Bakanı <i>Y. Akbulut</i>	Dışişleri Bakanı <i>V. Halefoğlu</i>
Maliye ve Gümrük Bakanı <i>A. K. Alptemoçin</i>	Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı <i>M. N. Dinçerler</i>	Bayındırlık ve İskân Bakanı V. <i>S. N. Türel</i>
Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı <i>M. Aydın</i>	Ulaştırma Bakanı <i>V. Atasoy</i>	Tarım Orman ve Köy İşleri Bak. V. <i>K. Oksay</i>
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı <i>M. Kalemli</i>	Sanayi ve Ticaret Bakanı <i>H. C. Aral</i>	Kültür ve Turizm Bakanı <i>M. M. Taşcıoğlu</i>
	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı <i>S. N. Türel</i>	

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Yürürlük

MADDE 50. — Tasarının 50 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yürütme

MADDE 51. — Tasarının 51 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 6. — Vilayetler bu Kanunla ilgili işlemler yürütebilecek şekilde gerekli doküman ve ekipmanla teçhiz edilinceye kadar maden hak ve miracaatları Ankara'daki ilgili daireye yapılır.

EK GEÇİCİ MADDE — 2840 sayılı Kanunun geçici maddesinde yer alan bor tuzları sahalarında eski ruhsat sahipleri tarafından çıkarılmış cevher, bakiye yığınları, cüruf stokları ve pasalar üzerinde bunları çıkaranların her türlü hakları için belirtilen 18 aylık pasa değerlendirme süresi 1986 Aralık ayı sonu olarak değiştirilmiş ve hakları ihya edilmiştir. Adı geçen malzemelerin nakliyeleri, ödenecek Devlet hakkı ile madencilik fon katkısı ve yapılacak beyanlar bu Kanun hükümlerine tabidir.

Yürürlük

MADDE 52. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu metninin 50 nci maddesi 52 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Yürütme

MADDE 53. — Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu metninin 51 inci maddesi 53 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.